

وزارت جهاد کشاورزی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت جهاد کشاورزی

برنامه تولید بهینه (الگوی کشت) ملی محصولات کشاورزی

نشست تخصصی
(تغییر اقلیم و امنیت غذایی)

علیرضا نیکوئی

عضو هیأت علمی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مسئول تدوین و دبیر نظارت بر الگوی کشت ملی
a.nikooie@areeo.ac.ir

اردیبهشت ماه ۱۴۰۴

تعریف الگوی کشت محصولات کشاورزی

الگوی کشت = تعیین هدفمند نوع محصول، مکان تولید و مقدار آن در بازه زمانی مشخص

تدوین و اجرای هدفمند نظام کشت محصولات کشاورزی (زراعی و باغی) مبتنی بر **شرایط اقلیمی**،

بهره‌برداری بهینه از **آب، خاک و گیاه** متناسب با ظرفیت‌ها و مزیت اقتصادی کشور با رعایت کلیه مسائل

علمی، فنی و مدیریتی و **ملاحظات زیست محیطی** در راستای دستیابی به تأمین امنیت غذایی پایدار

توازن اکولوژیک

زنجیره ارزش

مدیریت بهینه

رفاه اقتصادی

امنیت غذایی

برنامه هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی

ماده ۳۳ - به منظور افزایش ضریب خودکفایی و بهره‌برداری بهینه و یکپارچه از منابع و عوامل تولید، به‌ویژه منابع آب و خاک و نیز بهبود معیشت کشاورزان، روستاییان و عشایر، وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری سازمان و سایر دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط بر اساس اسناد آمایش سرزمین و شرایط اقلیمی، متناسب با استعدادها و قابلیت‌های منطقه‌ای و مزیت‌های اقتصادی و با رعایت ملاحظات زیست‌محیطی و معیشت بهره‌برداران با رعایت سیاست‌های کلی نظام از جمله سیاست‌های کلی محیط زیست و منابع طبیعی نسبت به موارد زیر اقدام نماید:

الف - برنامه تولید بهینه (الگوی کشت) محصولات موضوع ماده (۳۱) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۳ را بر اساس یک برنامه پنج‌ساله تهیه و **هر ساله تا سه ماه قبل از شروع سال زراعی در هر حوضه آبخیز و دشت، تعیین و کلیه حمایت‌های قیمتی و غیرقیمتی** خویش را بر اساس این برنامه اجرا نماید.

برنامه تولید بهینه (الگوی کشت) بر اساس شرایط اقلیمی و آب و خاک، محدودیت‌های کشت محصولات غیرراهبردی در اراضی مستعد محصولات راهبردی، کشت متراکم محصولات راهبردی در دشتهای حاصلخیز و مستعد، مزیت‌های نسبی، ارزش افزوده، شرایط اقتصادی و شرایط آب و هوایی و حد بهینه آن در کشور تعیین می‌شود.

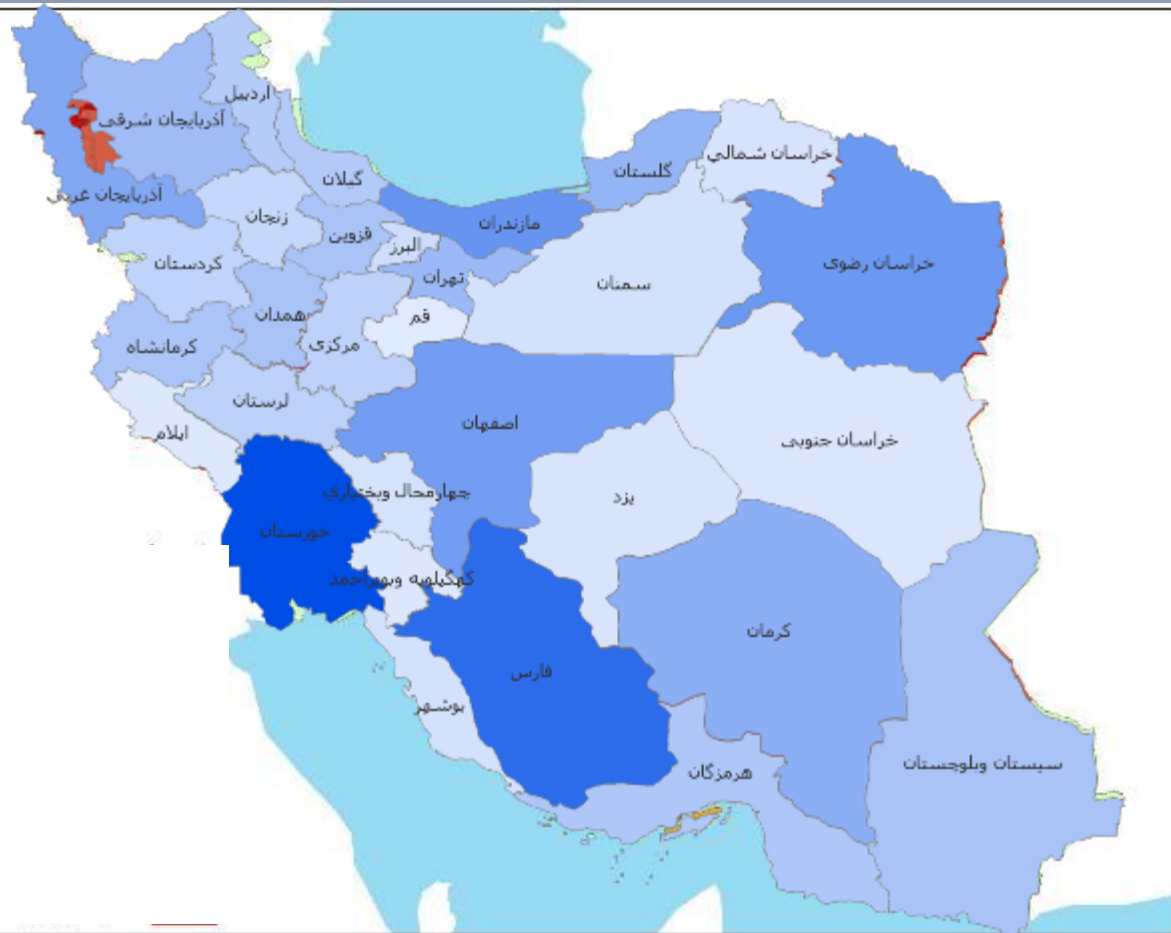
ب - حمایت از کشاورزان متناسب با میزان رعایت برنامه تولید بهینه (الگوی کشت) تعیین شده صورت می‌گیرد **در غیر این صورت هرگونه حمایت مرتبط با برنامه مزبور به منزله تصرف غیرقانونی در اموال عمومی** است.

تبصره - به منظور جبران هزینه تحمیلی ناشی از مداخلات دولت در بازار از طریق قیمت‌گذاری تکلیفی، دولت مکلف است **مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و قیمت بازار** که توسط وزارت جهاد کشاورزی تعیین می‌شود را **در سقف منابع پیش‌بینی شده در بودجه سنواتی** پرداخت نماید.

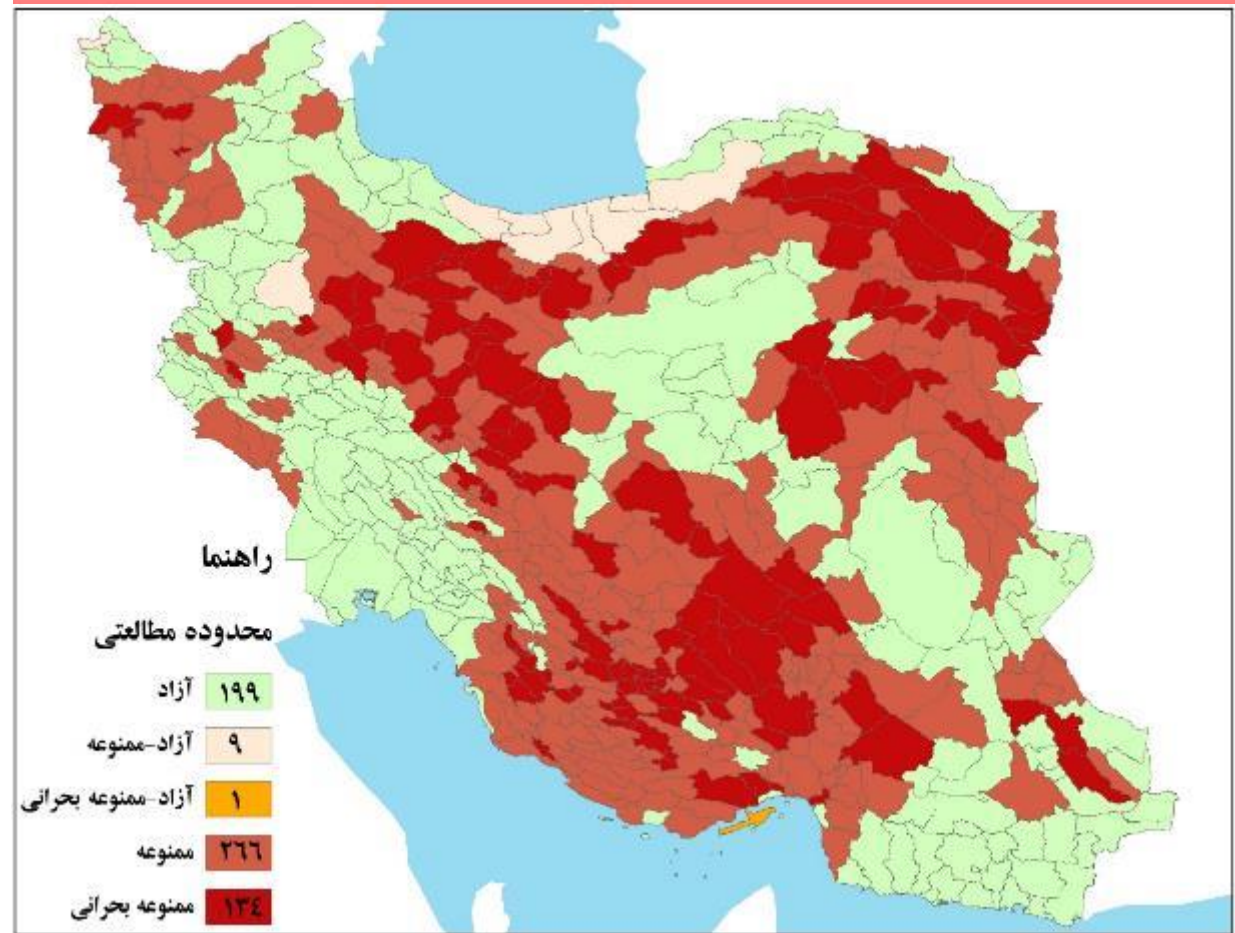
پ - تا سال پایانی اجرای این قانون نسبت به برنامه **انتقال تدریجی حمایت‌های قیمتی و غیرقیمتی، فنی، مالی و تسهیلاتی بخش تولید محصولات کشاورزی و غذایی به انتهای زنجیره تولید (تولیدکننده)** بر اساس کیفیت و کمیت محصول تولیدی و متناسب با برنامه بهینه تولید (الگوی کشت) اقدام قانونی به عمل آورد.

آسیب شناسی ناترازی تولیدات و اقتصاد کشاورزی با توان اکولوژیک

توزیع درآمد تولید کشاورزی کشور

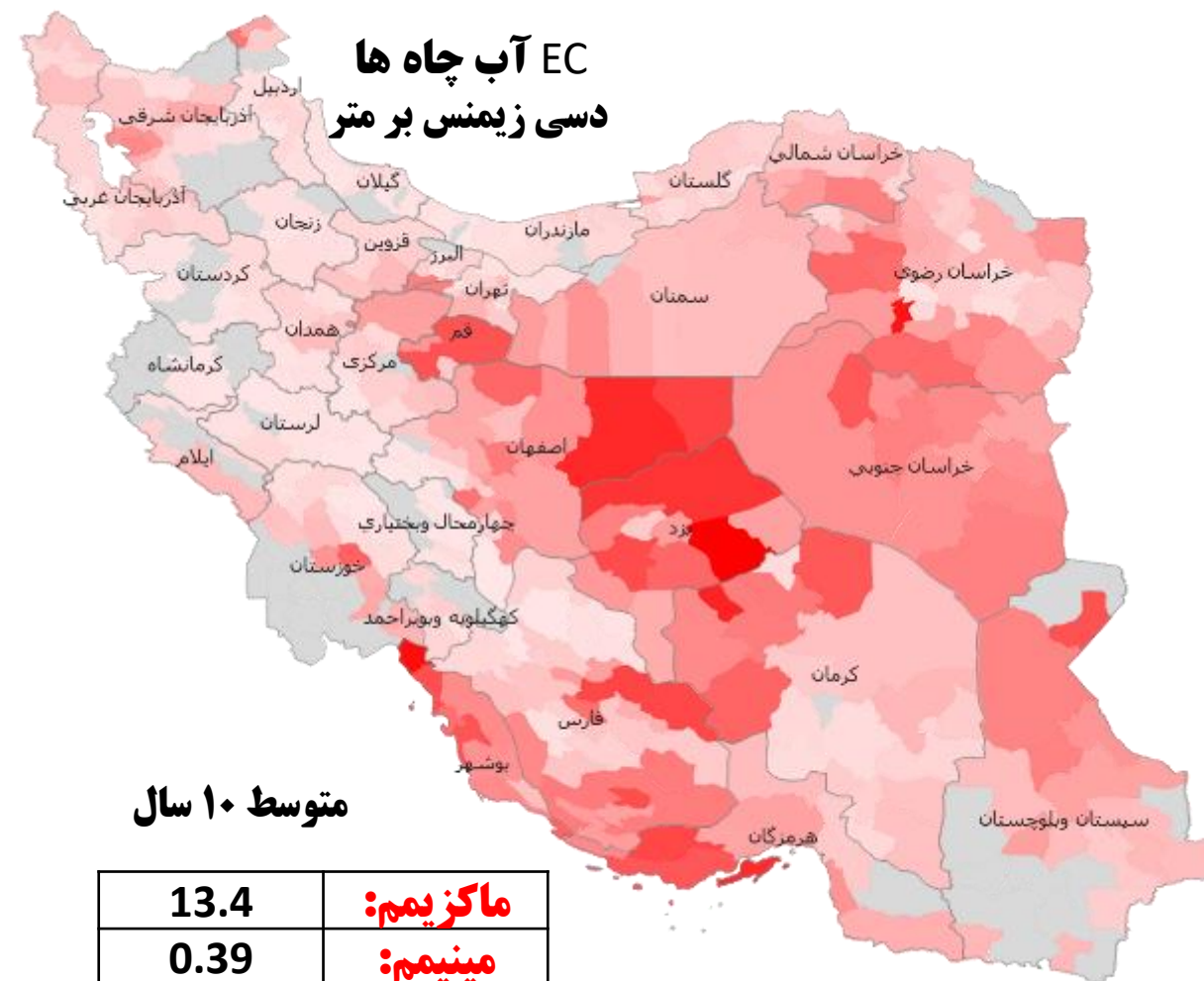
دشت های ممنوعه و بحرانی کشور

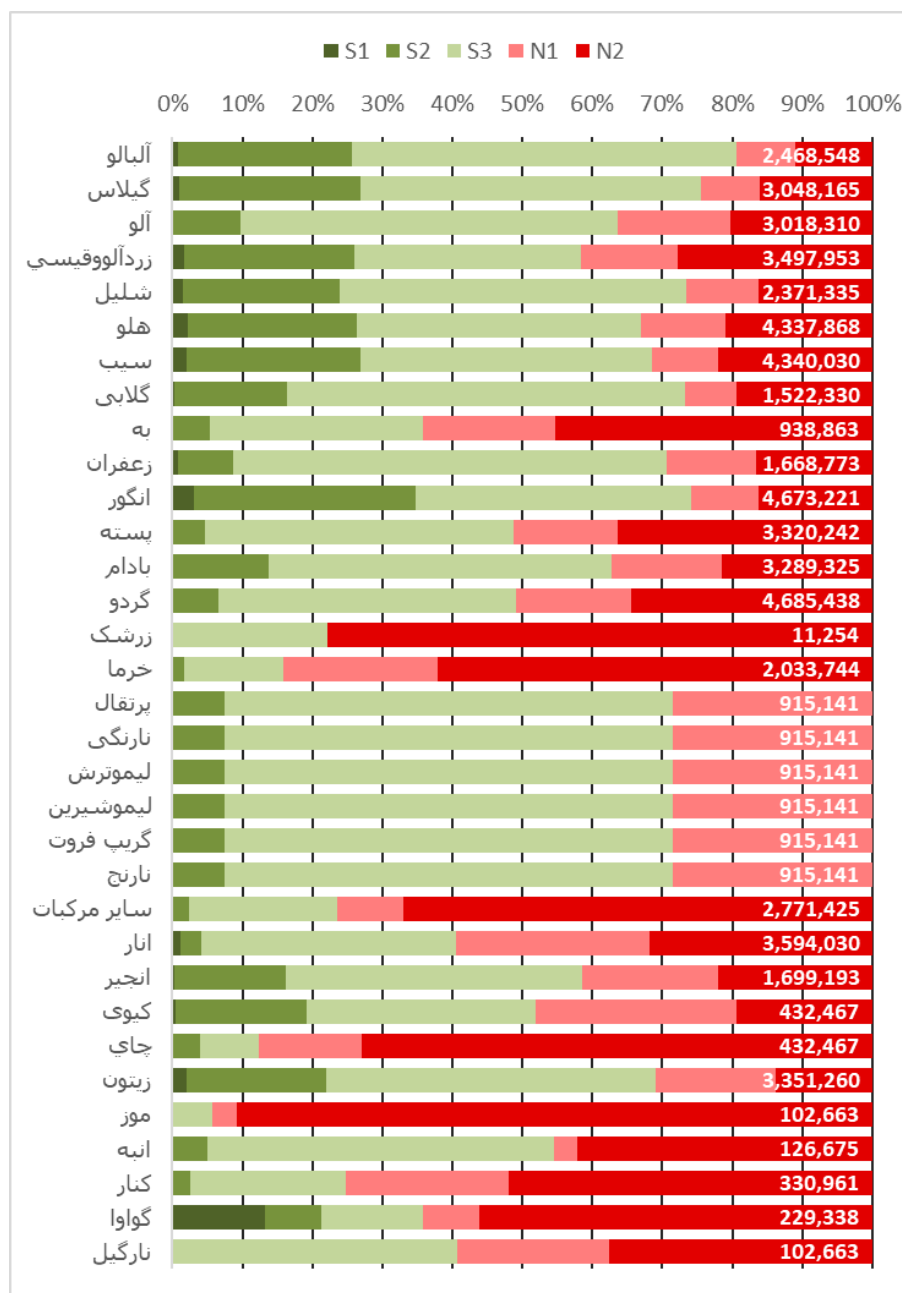
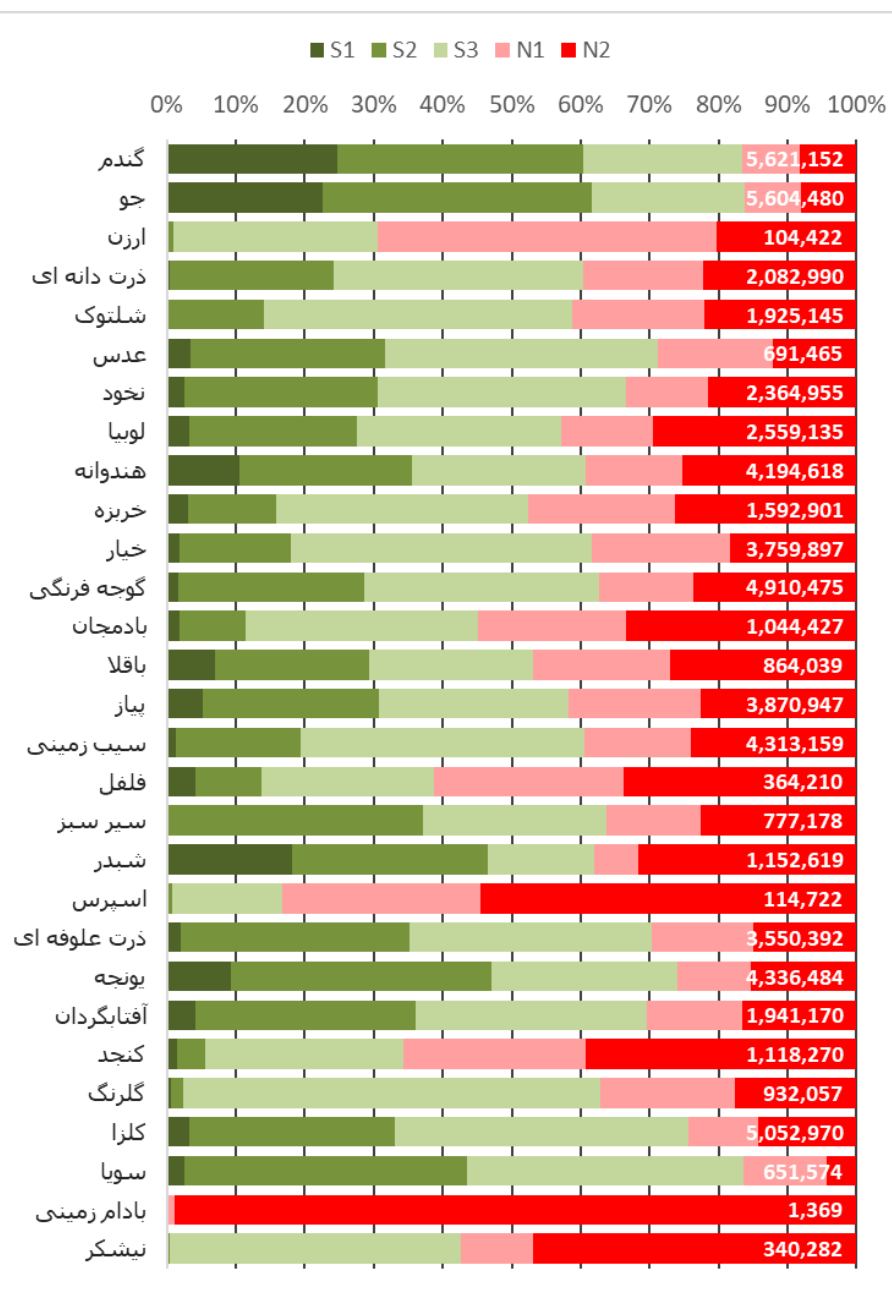
مقایسه آب قابل برنامه ریزی و مصرف آب کشاورزی در حوضه های آبریز کشور

تاریخ به روزرسانی: 1403/2/20 غیر قابل استناد

کد حوضه	نام حوضه	آب قابل برنامه ریزی کشاورزی (منبع: شرکت مدیریت منابع آب، وزارت نیرو)			وضع موجود مصرف کشاورزی (منبع: طرح ملی الگوی کشت، وزارت جهاد کشاورزی)				
		سطحی	زیر زمینی	کل	زراعت	باغ	گلخانه	گیاهان دارویی	کل
11	ارس	2225.0	570.2	2795.2	2577.9	425.3	5.9	5.6	2958.1
12	تالش -مرداب انزلی	609.2	185.0	794.2	1590.9	33.7	0.2	0.2	1403.6
13	سفیدرود بزرگ	1499.4	429.7	1929.1	3000.2	1018.8	1.6	7.9	3847.4
14	سفید رود هراز	600.4	734.1	1334.5	709.3	132.2	0.1	0.2	944.5
15	هراز قره سو	3059.3	123.5	3182.8	1919.4	562.3	2.8	0.8	3866.9
16	قره سو گرگان	376.1	798.8	1174.9	1288.0	172.1	0.7	2.2	1468.7
17	اترک	474.7	133.1	607.8	1034.7	261.3	0.9	6.6	1232.7
21	مرزی غرب	1829.4	241.8	2071.2	1388.9	460.2	0.8	3.7	1799.0
22	کرخه	2099.7	1665.5	3765.2	4109.6	861.1	3.2	31.3	4783.4
23	کارون بزرگ	5766.4	1157.9	6924.3	5334.3	1166.5	5.5	13.4	5983.6
24	هندیجان-جراحی	2758.9	291.2	3050.1	2537.7	1033.6	2.6	2.6	3305.8
25	حله رود	656.2	295.2	951.4	409.7	580.0	2.5	2.9	935.7
26	مند	469.5	1530.0	1999.5	973.0	1069.9	8.6	4.2	1923.6
27	کل و مهران	211.7	1039.1	1250.8	1072.4	628.0	8.1	27.8	1570.3
28	بندرعباس سدیچ	144.7	1078.6	1223.3	705.8	1209.1	26.1	2.5	1875.4
29	بلوچستان جنوبی	210.8	104.0	314.8	297.0	445.3	0.3	1.2	713.8
30	دریاچه ارومیه	1404.4	1626.7	3031.1	3187.2	1461.5	1.7	17.0	4595.5
41	دریاچه نمک	2013.6	4376.3	6389.9	5516.8	2166.1	68.7	120.5	7651.8
42	گاوخونی	979.7	2630.2	3609.9	1228.1	385.0	30.7	21.3	1630.7
43	طشک، بختگان و مهارلو	285.8	2725.6	3011.4	2336.9	612.8	4.6	7.8	2891.1
44	ابرقوسیرجان	86.7	903.1	989.8	592.9	912.9	3.6	11.5	1488.5
45	هامون جازموریان	365.6	2041.8	2407.4	1621.3	1570.9	65.0	58.6	3176.3
46	کوپر لوت	265.8	723.2	989.0	935.1	1472.2	11.5	17.3	2423.9
47	کوپر مرکزی	407.7	3009.9	3417.6	3030.8	1968.7	20.4	129.4	4996.7
48	کوپر سیاهکوه	13.7	290.1	303.8	167.8	228.0	40.2	4.3	433.7
49	کوپر درانچیر ساغند	77.3	733.8	811.1	296.5	1315.9	4.1	7.3	1622.3
51	نمکزار خواف	91.4	287.1	378.5	242.6	233.0	0.3	29.3	521.4
52	هامون هیرمند	442.8	105.2	548.0	549.2	77.2	1.3	3.0	612.5
53	هامون ماشکیل	20.4	155.7	176.1	240.1	314.0	3.2	0.5	552.8
60	قره قوم	576.1	1112.0	1688.1	1818.1	534.8	2.9	66.6	2318.8
جمع کل									
		30022.4	31098.3	61120.7	50712.1	23312.1	328.0	607.3	73528.3

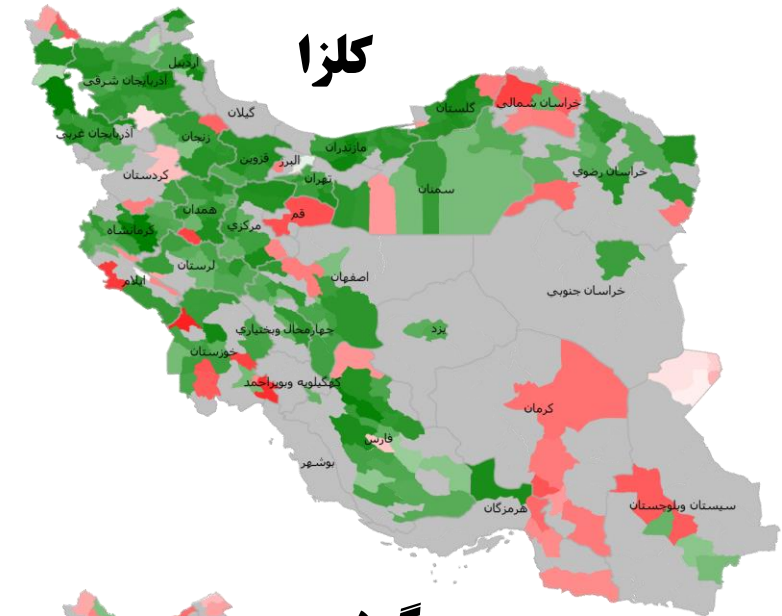

سامانه تناسب اراضی محصولات زراعی و باغبانی

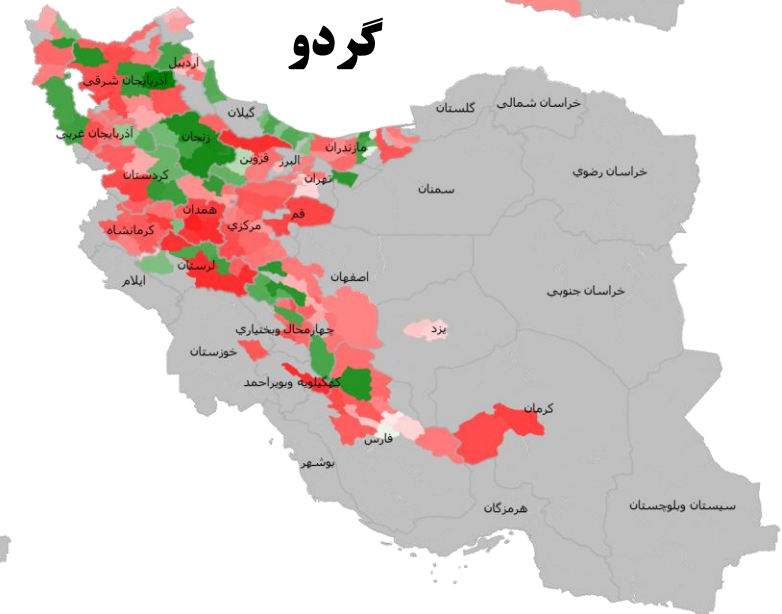

آسیب شناسی: ناهمرازی تولیدات با تناسب اراضی

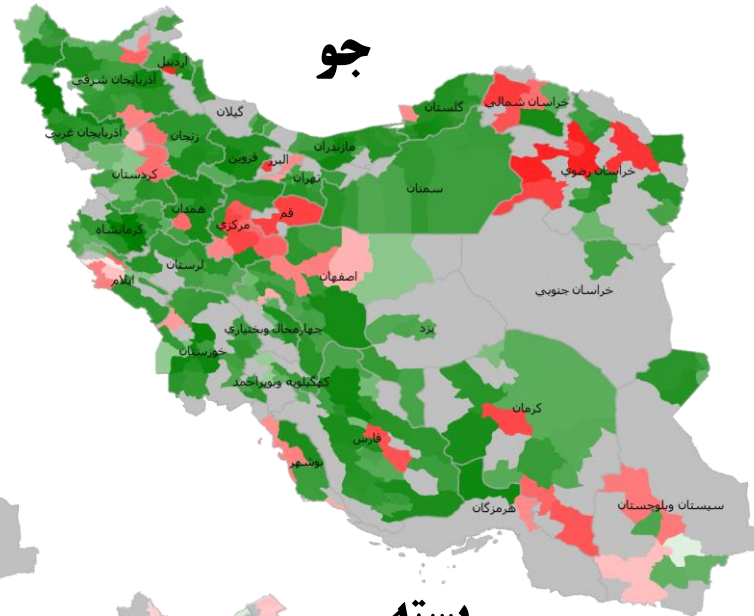
كلزا

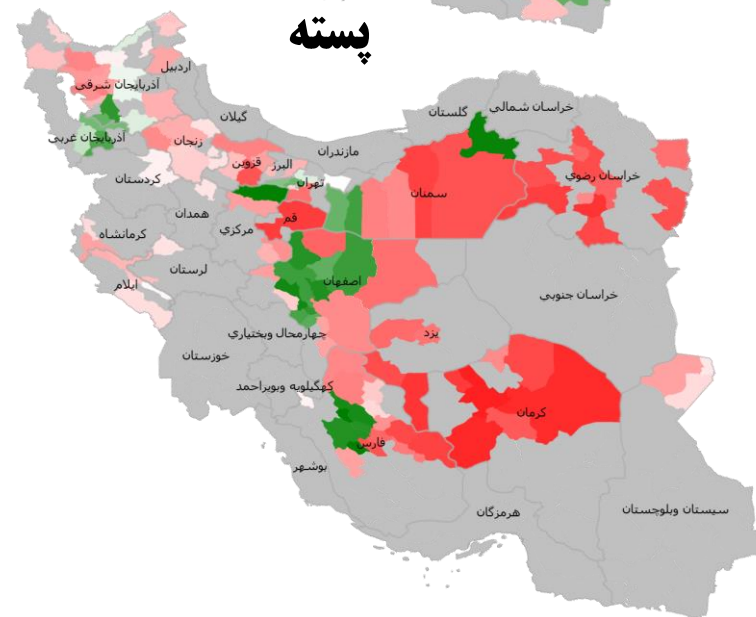
گردو

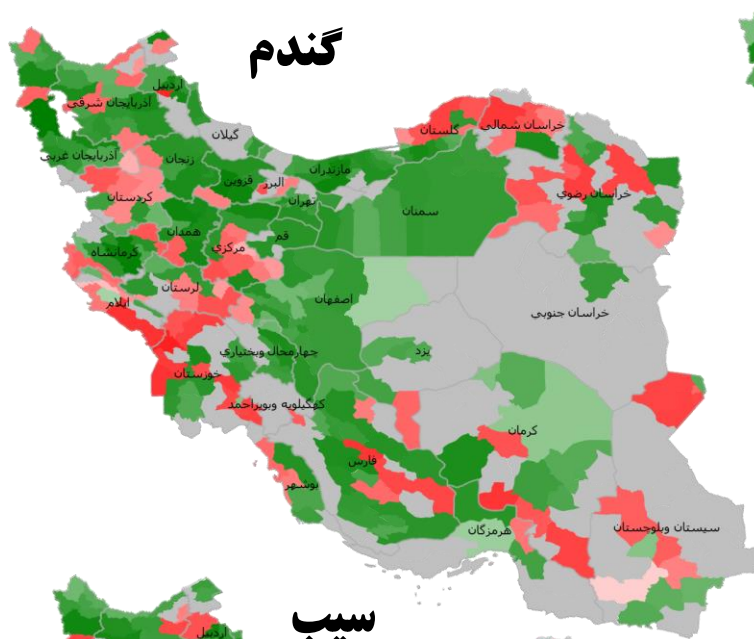
جو

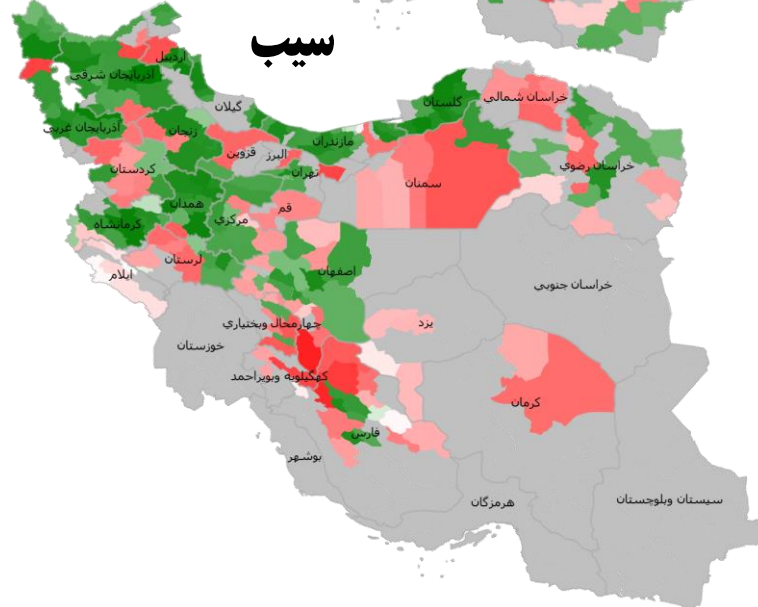
پستہ

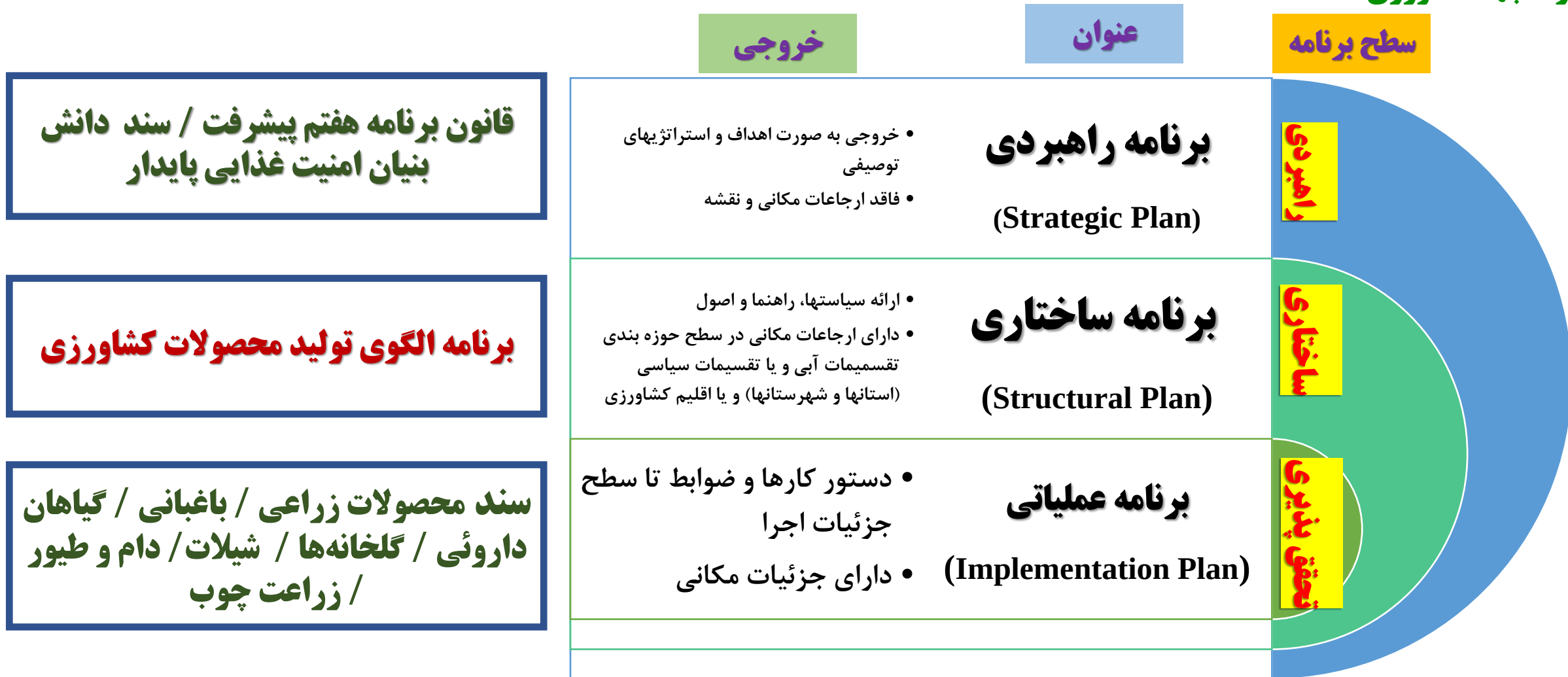
گندم

سید

روش شناسی سطوح برنامه ریزی الگوی ملی کشت محصولات کشاورزی

شماره: ۶۳۵۷، ۱۴۰۲، ۸۰۰
تاریخ: ۵، ۵، ۱۴۰۲
پوست:

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
شورای عالی انقلاب فرهنگی

راهنبرد

سند ملی دانش بنیان امنیت غذایی پایدار

مبنای تدوین برنامه الگوی تولید محصولات کشاورزی

ردیف	شاخص (واحد)	وضعیت موجود (سال ۱۳۹۸)	وضعیت مطلوب (سال ۱۴۱۱)
۲۹	کل آب مصرفی در کشاورزی (میلیارد مترمکعب)	۷۰ (نظر وزارت جهاد کشاورزی) ۸۱ (نظر وزارت نیرو)	۵۱
۳۰	بیان منفی آب های زیرزمینی (میلیارد مترمکعب)	۱۳۱	۱۰۵
۱	کل تولیدات کشاورزی (میلیون تن)	۱۲۳	۱۶۰
۲	کل تولیدات کشاورزی غیرگلخانه ای (میلیون تن)	۱۲۰	۱۴۵
۳	کل تولیدات در گلخانه ها (میلیون تن)	۳	۱۵
۴	ضریب خودکفایی انرژی کشور (درصد)	۷۶	۹۰
۵	ضریب خودکفایی پروتئین کشور (درصد)	۹۴	۹۷

ماده ۵- راهبردهای ملی

راهبردهای ملی مرتبط با رکن «فراهمی غذا»

راهنبرد (۱): کاهش خلأ عملکرد و اجرای الگوی بهینه کشت به منظور ارتقای ضریب خودکفایی انرژی و پروتئین با تأکید بر ارتقای دانش و فناوری، افزایش بهره‌وری آب و افزایش کیفیت و سلامت محصولات کشاورزی و غذایی

ماده ۸- این سند مشتمل بر یک مقدمه، ۸ ماده و یک تبصره در جلسه ۸۸۱ مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی و بر اساس مصوبه جلسات ۱۶۶ و ۱۶۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۵ و ۱۴۰۱/۰۷/۱۲ شورای ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور به تصویب رسیده است و از تاریخ ابلاغ؛ لازم‌الاجرا است.

سید ابراهیم رئیسی

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی

برنامه هفتم پیشرفت

مبنای تدوین

برنامه الگوی تولید محصولات کشاورزی

فصل ۸- نظام مدیریت یکپارچه منابع آب

ماده ۳۷- در اجرای بند (۷) سیاست‌های کلی برنامه پنجساله هفتم و به منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این فصل اقدام می‌شود:

جدول شماره (۷)- اهداف کمی سنجه‌های عملکردی نظام مدیریت یکپارچه منابع

آب بر مبنای سال آبی ۱۴۰۱

سجده عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
تأمین از منابع آب سطحی	میلیارد مترمکعب	۴۳/۴
تأمین از منابع آب زیرزمینی	میلیارد مترمکعب	۳۶۷
تأمین از منابع آبهای نامتعارف (آب دریا و پساب)	میلیارد مترمکعب	۱/۷۷۴
کشاورزی	میلیارد مترمکعب	۶۵
شرب	میلیارد مترمکعب	۹/۲
صنعت	میلیارد مترمکعب	۳/۷
جبران تراز آب	میلیارد مترمکعب	۱۵
حفاظه محیط زیست	میلیارد مترمکعب	۱۰/۷

وزارت نیرو مکلف است گزارش سنجه‌های عملکردی نظام مدیریت یکپارچه منابع را سالانه به مجلس ارسال نماید.

شماره: ۹۱۰/۱۸۹۹۲
تاریخ: ۱۴۰۳/۴/۴
پست: ...

پست

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی
رئیس

جناب آقای دکتر محمد مخبر
سرپرست محترم ریاست جمهوری

سلام علیکم

عطف به نامه شماره ۵۱۸۷۷ مورخ ۱۴۰۲/۳/۲۸ مطابق اصول یکصد و بیست و سوم (۱۳۳) و یکصد و سی و یکم (۱۳۱) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران» مصوب جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۳/۳/۱ که از سوی مجمع محترم تشخیص مصلحت نظام در اجرای اصل یکصد و دوازدهم (۱۱۲) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ماده (۲۰۰) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۴۰۳/۴/۲ موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شده‌است، به پیوست ابلاغ می‌شود.

محمدباقر قالیباف

سند محصولات زراعی

ضریب خوداتکائی - (درصد)		محصول / گروه محصولی
سند	پایه	
۱۰۰	۱۰۰	گندم
۷۵	۷۱	برنج
۴۳	۸	گروه دانه‌های روغنی
۱۰۷	۶۵	گروه شکر
۱۱۳	۱۰۷	سیب زمینی
۱۰۰	۷۸	گروه محصولی حبوبات
۸۷	۵۰	پنبه
۲۸	۱۳	کنجاله
۳۴	۱۲	ذرت دانه‌ای، ارزن، سورگوم و سایر گیاهان علوفه‌ای
۸۵	۵۱	جو دانه‌ای
۵۶	۳۳	کنسانتره
۱۱۲	۱۰۷	محصولات باغی
۱۱۸	۱۱۵	سبزی و صیفی (در فضای باز و گلخانه)
۴۵	۲۷	چای

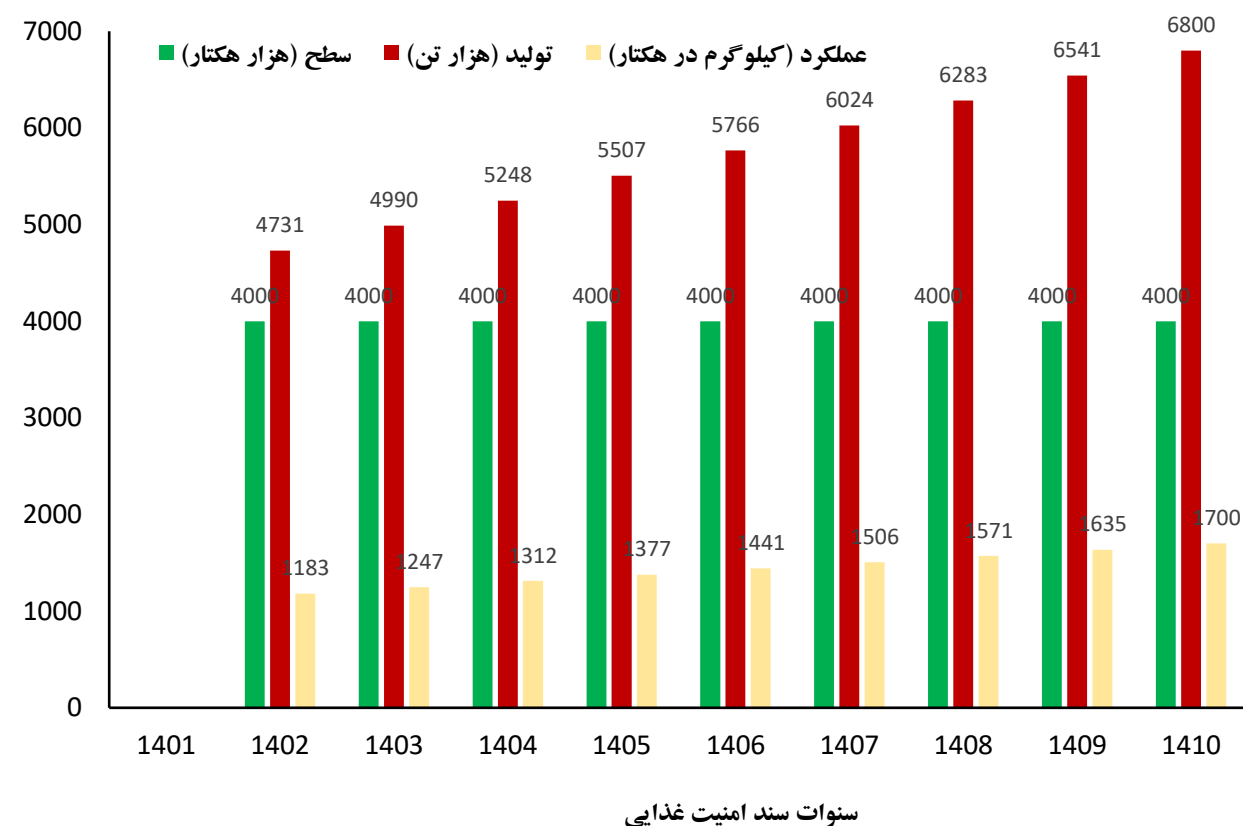
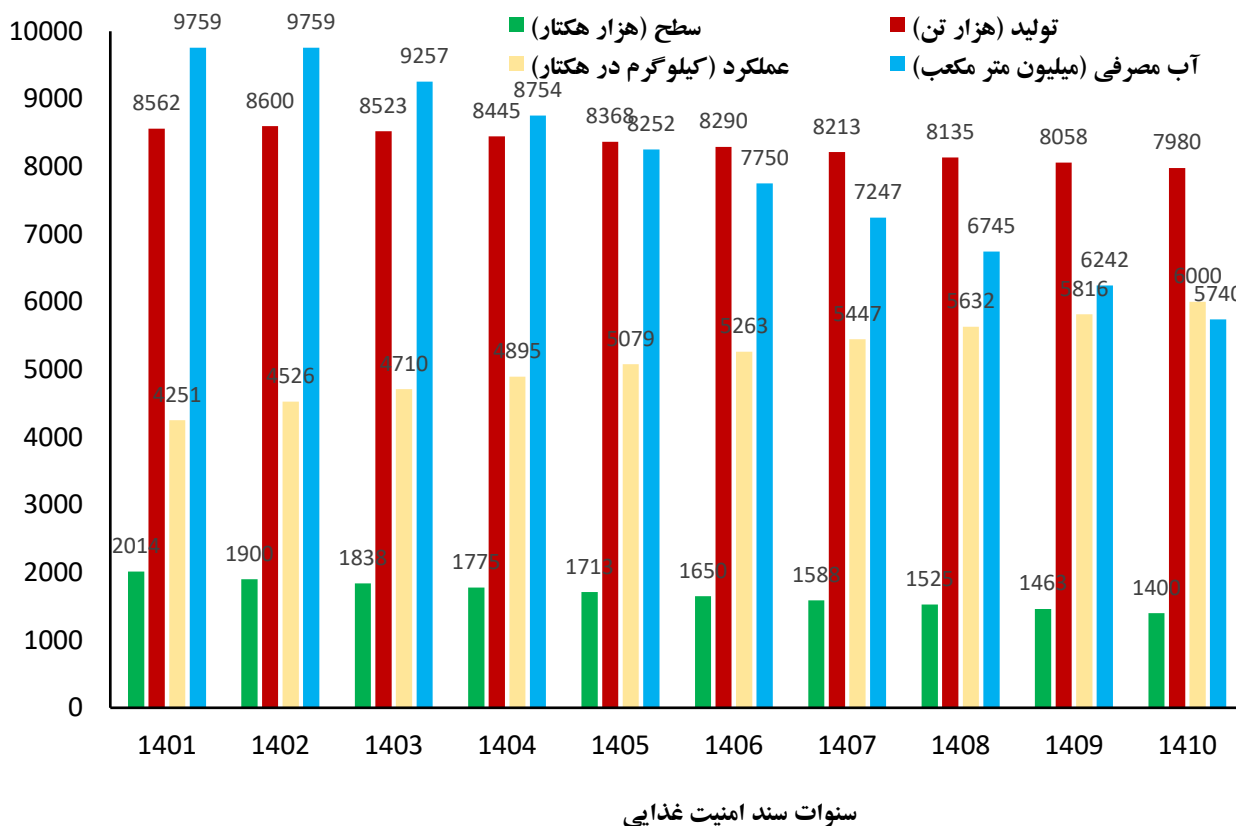
سند محصولات زراعی آبی

محصول		سطح (هزار هکتار)		تولید (هزار تن)		عملکرد (تن در هکتار)		آب مصرفی (میلیون متر مکعب)		بهره‌وری آب (کیلوگرم بر متر مکعب)	
		سند	پایه	سند	پایه	سند	پایه	سند	پایه	سند	پایه
گندم		۱۴۰۰	۲۰۱۴	۷۹۸۰	۸۵۶۲	۵/۷	۴/۲۵	۵۷۴۰	۹۷۵۹	۰/۸۷	۱/۳۹
جو		۸۴۰	۶۴۲	۴۲۸۴	۲۱۹۸	۵/۱	۳/۴۲	۳۷۰۰	۴۲۵۰	۰/۸۱	۱/۳۸
برنج		۵۰۰	۶۲۳	۳۰۵۰	۳۱۰۶	۶/۱	۴/۹۹	۴۷۴۵	۷۴۷۶	۰/۴۲	۰/۶۴
کلزا		۵۳۳	۱۶۹/۳	۲۹۳	۱۱۱۹	۲/۶	۱/۹	۲۴۱۴	۱۱۳۹	۰/۳۴	۰/۵۷
سویا		۱۱۹/۲	۴۱/۹	۹۵/۵	۶۵	۳/۳	۲/۴	به همراه زیتون	به همراه زیتون	۰/۵۹	۰/۷۹
کنجد		۵۸	۳۸/۸	۳۵/۴	۹۲/۸	۱/۸	۱/۱			۰/۳۶	۰/۶
آفتابگردان		۵۸/۸	۱۳/۲	۱۳/۴	۱۲۴/۵	۲/۵	۱/۳			۰/۴۲	۰/۷۸
گلرنگ		۲۵۸	۱۴	۱۲/۸	۲۹۸/۶	۱/۷	۱/۱			۰/۲۸	۰/۵۸
چغندر قند		۱۳۵	۱۱۶	۹۰۸	۱۳۸۰	۷/۹ تن	۱۰/۲ تن	۱۹۰۲	۴۰۵۳	۰/۶۲ (بهاره) ۱/۱۵ (پاییزه)	۱/۲۲ (بهاره) ۲/۲۵ (پاییزه)
نیشکر		۶۵	۸۵	۶۷۵	۴۹۹	۷/۹ تن	۹/۸ تن			۰/۲۵	۰/۴۵
سیب زمینی		۱۱۰	۱۴۹	۵۰۹۴	۵۱۶۷	۳۴/۲	۴۷	۸۷۹	۱۷۸۷	۲/۹	۵/۹
لوبیا		۸۳/۵	۱۰۴/۵	۲۳۹/۷	۲۸۳/۹	۲/۳	۳/۴	۶۳۱	۱۳۷۹/۲	۰/۲	۰/۴
سایر حبوبات		۳۵	۴۳/۲	۸۶/۶	۹۸	۲	۲/۸	۱۲۱/۱	۱۵۰/۱	۰/۶	۰/۸
پنبه		۱۰۰	۸۶	۲۲۳	۳۵۱	۲/۶	۳/۵	۹۰۲	۹۴۴	۰/۲۴	۰/۳۹
ذرت علوفه‌ای		۱۷۰	۲۱۱	۱۰۹۹۷	۱۱۹۰۰	۵۲/۱	۷۰	۱۱۹۰	۲۲۱۷	۴/۹۶	۱۰
یونجه		۳۰۰	۵۹۲/۵	۶۱۰۳	۳۹۰۰	۱۰/۳	۱۳	۲۸۷۵	۸۸۸۷	۰/۶۹	۱/۱۳
شبدر		۵۰	۳۹	۳۳۲	۵۲۵	۸/۵	۱۰/۵	۲۵۰	۲۵۴	۱/۳	۱۴/۸۲
جو و تریبیکاله قصیل		۱۳۰	۱۵	۴۵۰	۵۲۰۰	۳۰	۴۰	۲۷۰۰	۳۰۰۰	۱۰	۱۴/۸۱
چغندر علوفه‌ای		۵۰	۳	۱۷۰	۴۴۰۰	۵۶/۷	۸۸	۱۲۶	۱۸	۶/۱۱	۱۳/۴۹

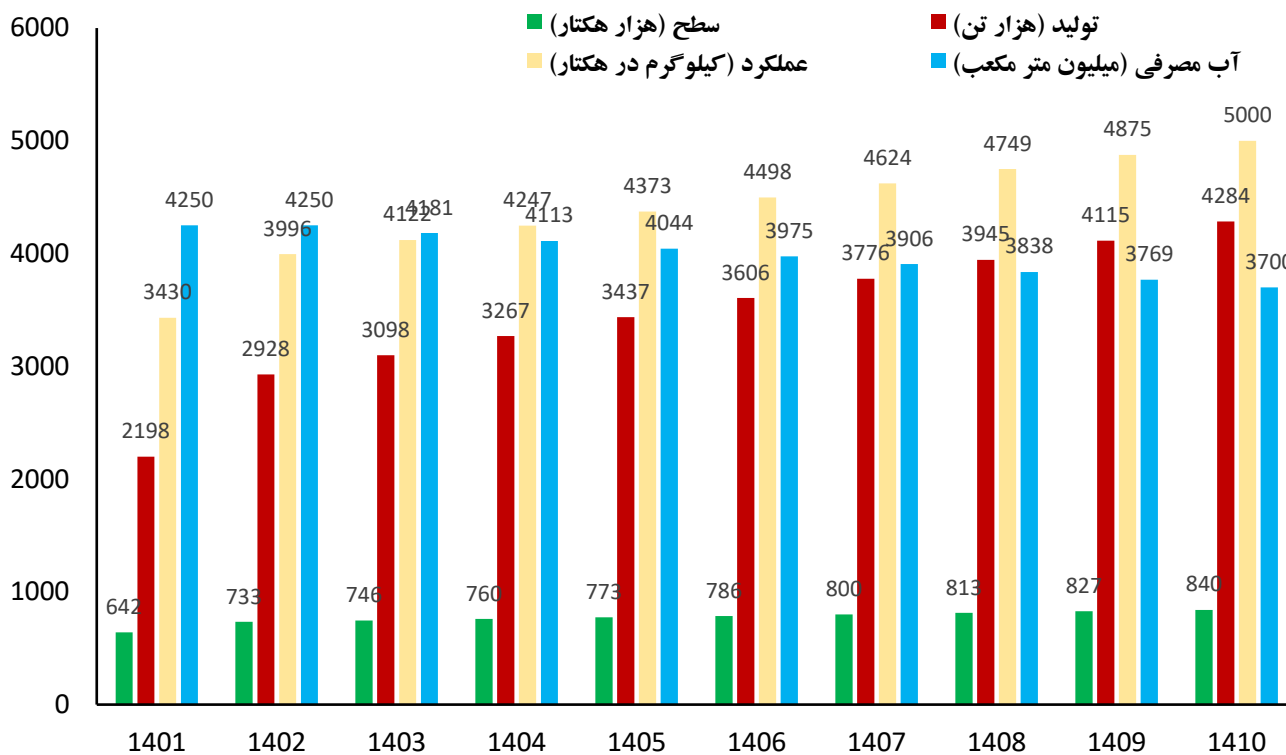

روند تغییرات سطح، عملکرد، تولید و آب مصرفی در الگوی کشت در سنوات اجرای سند امنیت غذایی محصول گندم

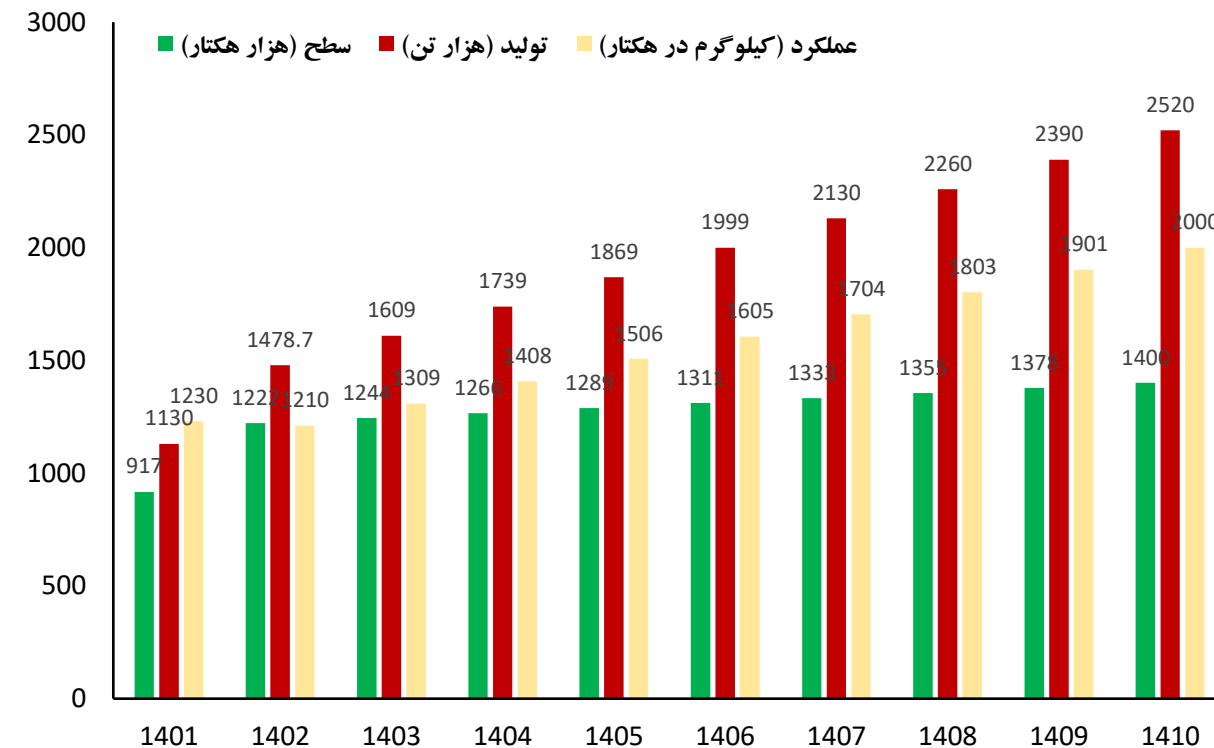

روند تغییرات سطح، عملکرد، تولید و آب مصرفی در الگوی کشت در سنوات اجرای سند امنیت غذایی محصول جو

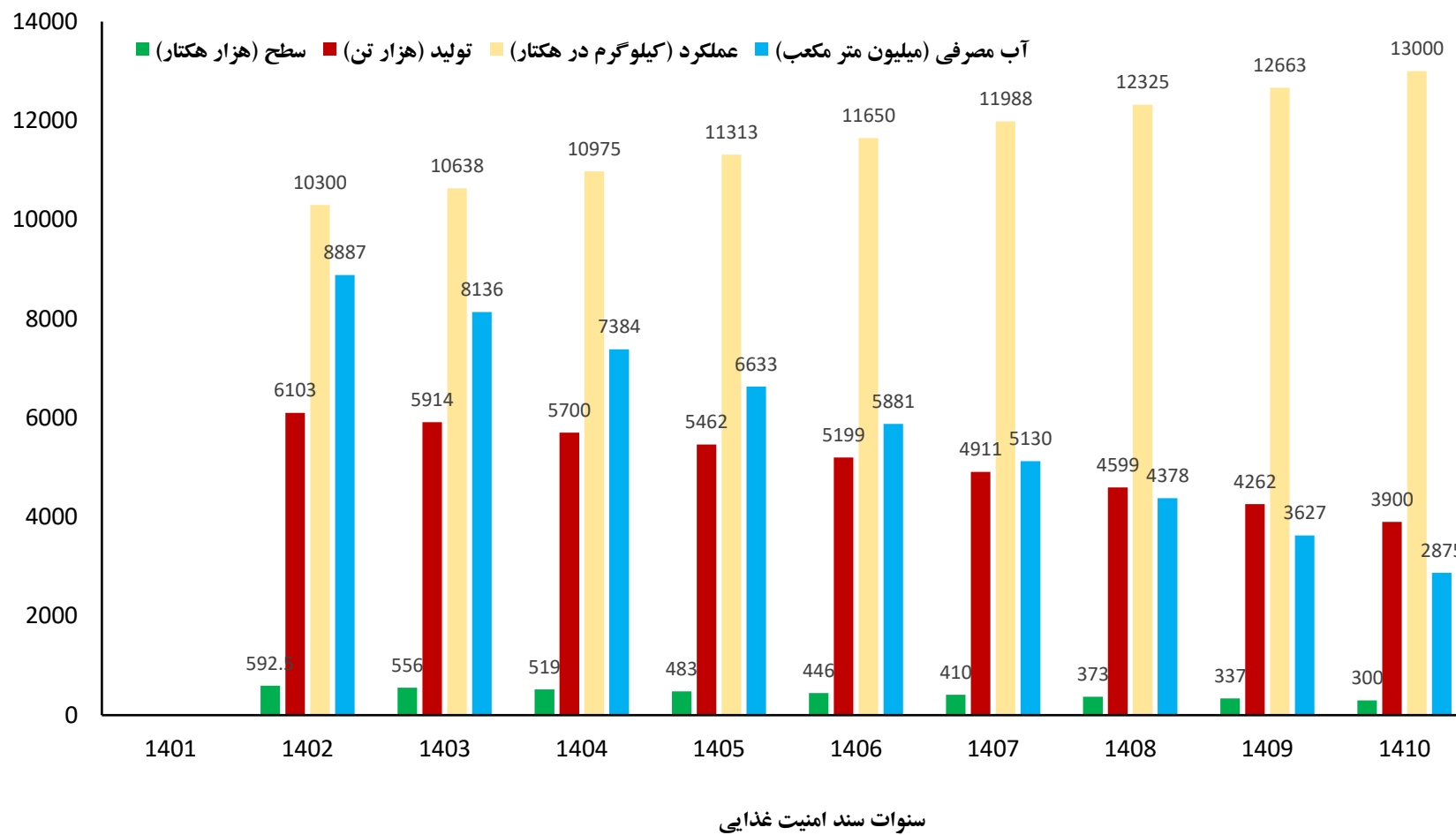
سنوات سند امنیت غذایی

سنوات سند امنیت غذایی

روند تغییرات سطح، عملکرد، تولید و آب مصرفی در الگوی کشت در سنوات اجرای سند امنیت غذایی محصول **یونجه**

محصولات باغبانی آبی

محصول	سطح (هزار هکتار)		تولید (هزار تن)		عملکرد (تن در هکتار)		آب مصرفی (میلیون متر مکعب)		بهره‌وری آب (کیلوگرم بر متر مکعب)	
	سند	پایه	سند	پایه	سند	پایه	سند	پایه	سند	پایه
سیب	۱۶۵۰۰۰	۲۷۲.۳۶۸	۵۶۰۷.۱۲۸	۳۷۹۳۸۰۰	۲۲.۴۹۸	۲۳۰۰۰	۲.۱۳۹	۱۴۲۸.۶	۲.۶۲	۲.۷
گلابی	۱۷۰۰۰	۲۰.۶۳۵	۲۳۱.۱۶۰	۲۶۴۰۰۰	۱۳۰.۳۷	۱۶۰۰۰	۱۴۸	۱۴۲.۹	۱.۵۶	۱.۸۰
به	۱۰۰۰۰	۱۰.۳۹۸	۸۷.۱۹۷	۱۳۵۰۰۰	۱۰.۲۲۵	۱۳۵۰۰	۷۸	۸۶.۶	۱.۱۱	۱.۶
آلبالو	۲۰۰۰۰	۲۶.۰۵۱	۱۴۸.۹۴۹	۱۵۲۹۰۰	۶.۵۳۹	۷۶۰۰	۱۴۰	۱۳۰.۲	۱.۰۷	۱.۲
گیلاس	۳۵۰۰۰	۴۵.۷۴۲	۳۱۸.۹۶۴	۳۸۷۵۰۰	۷.۸۸۸	۱۱۲۰۰	۲۸۶	۲۴۸.۳	۱.۱۱	۱.۶
گوجه	۱۲۰۰۰	۱۶.۵۰۱	۱۶۳.۵۶۳	۱۴۴۰۰۰	۱۰.۸۴۶	۱۲۰۰۰	۱۰۴	۸۶.۱	۱.۵۸	۱.۷
آلو	۲۰۰۰۰	۳۷.۶۵۸	۳۵۷.۱۰۴	۲۶۶۶۰۰	۱۰.۶۲۰	۱۳۵۰۰	۲۴۶	۱۴۱.۷	۱.۴۵	۱.۹
زردآلوی قیسی	۴۲۰۰۰	۶۴.۸۰۷	۴۸۵.۷۹۲	۴۸۵۹۰۰	۸.۳۲۱	۱۱۵۰۰	۴۲۳	۳۰۳.۲	۱.۱۵	۱.۶
شلیل	۱۸۰۰۰	۲۸.۹۱۳	۴۴۰.۷۴۸	۳۴۴۹۰۰	۱۷.۱۵۰	۱۹۰۰۰	۲۰۹	۱۳۹.۶	۲.۱۱	۲.۵
هلو	۴۸۰۰۰	۷۱.۱۰۰	۹۵۴.۶۰۳	۸۹۷۱۰۰	۱۴.۷۹۱	۱۸۵۰۰	۵۲۵	۳۷۲.۸	۱.۸۲	۲.۴
آلوقطره طلا	۲۰۰۰	۳.۱۳۰	۴۶.۴۷۲	۴۱۰۰۰	۱۷.۰۱۶	۲۱۰۰۰	۱۹	۱۴.۱	۲.۴۵	۲.۹
انگور	۱۵۳۱۰۰	۲۳۸.۱۴۶	۲.۸۸۹.۸۱۵	۳۵۹۱۰۰۰	۱۲.۷۸۱	۲۰۵۰۰	۱.۹۸۵	۱۳۳۴	۱.۴۶	۲.۳۵
پسته	۳۶۷۴۰۰	۴۵۳.۲۳۷	۳۸۸.۴۶۹	۳۶۷۵۰۰	۸۵۷	۱۰۰۰	۳.۲۷۶	۲۲۶۰	۰.۱۲	۰.۱۶
بادام	۵۹۵۰۰	۹۸.۳۲۴	۱۰۰.۵۰۷	۱۱۲۹۰۰	۱.۱۶۵	۱۹۰۰	۶۱۳	۴۳۹.۲	۰.۱۶	۰.۲۶
گردو	۹۱۳۰۰	۱۷۵.۹۱۰	۳۰۶.۰۱۶	۲۶۴۸۰۰	۲۰.۴۸	۲۹۰۰	۱.۳۶۵	۹۱۲.۵	۰.۲۲	۰.۲۹
فندق	۸۸۰۰	۱۷.۵۷۶	۴۴.۳۰۳	۱۴۷۰۰	۲.۸۲۵	۱۶۷۰	۶۸	۳۹.۲	۰.۶۵	۰.۳۷
خرما	۱۷۷۳۰۰	۲۷۶.۱۳۹	۱.۵۲۰.۹۵۱	۱۳۳۴۰۰۰	۶.۴۵۷	۷۳۰۰	۴.۱۰۰	۲۹۹۹	۰.۳۷	۰.۴۳

برنامه ساختاری و عملیاتی سند دانش بنیان امنیت غذایی پایدار

الگوی تولید محصولات کشاورزی

هم ترازى اهداف حاکمیت (سند ملی امنیت غذایی) با توسعه مبتنی بر ظرفیت اکولوژیکی

مهمترین اولویت
کشاورزی دانش بنیان

مهمترین رویکردهای سند دانش بنیان امنیت غذایی

کاهش آب مصرفی

حفظ و ارتقای تولید با چشم انداز سند امنیت غذایی

حفظ سطح با افزایش ضریب بهره وری

جایگزینی کشت گیاهان راهبردی و دارویی ارزش آفرین

تمرکز بر جهش تولید در دیم زارهای کم بازده

حذف و جایگزینی باغات درجه ۳ و اصلاح باغات درجه ۲

توسعه گلخانه مبتنی بر بازارهای هدف

جلوگیری از توسعه غیر هدفمند کمی دام و طیور و توسعه آبزی پروری

وزارت جهاد کشاورزی

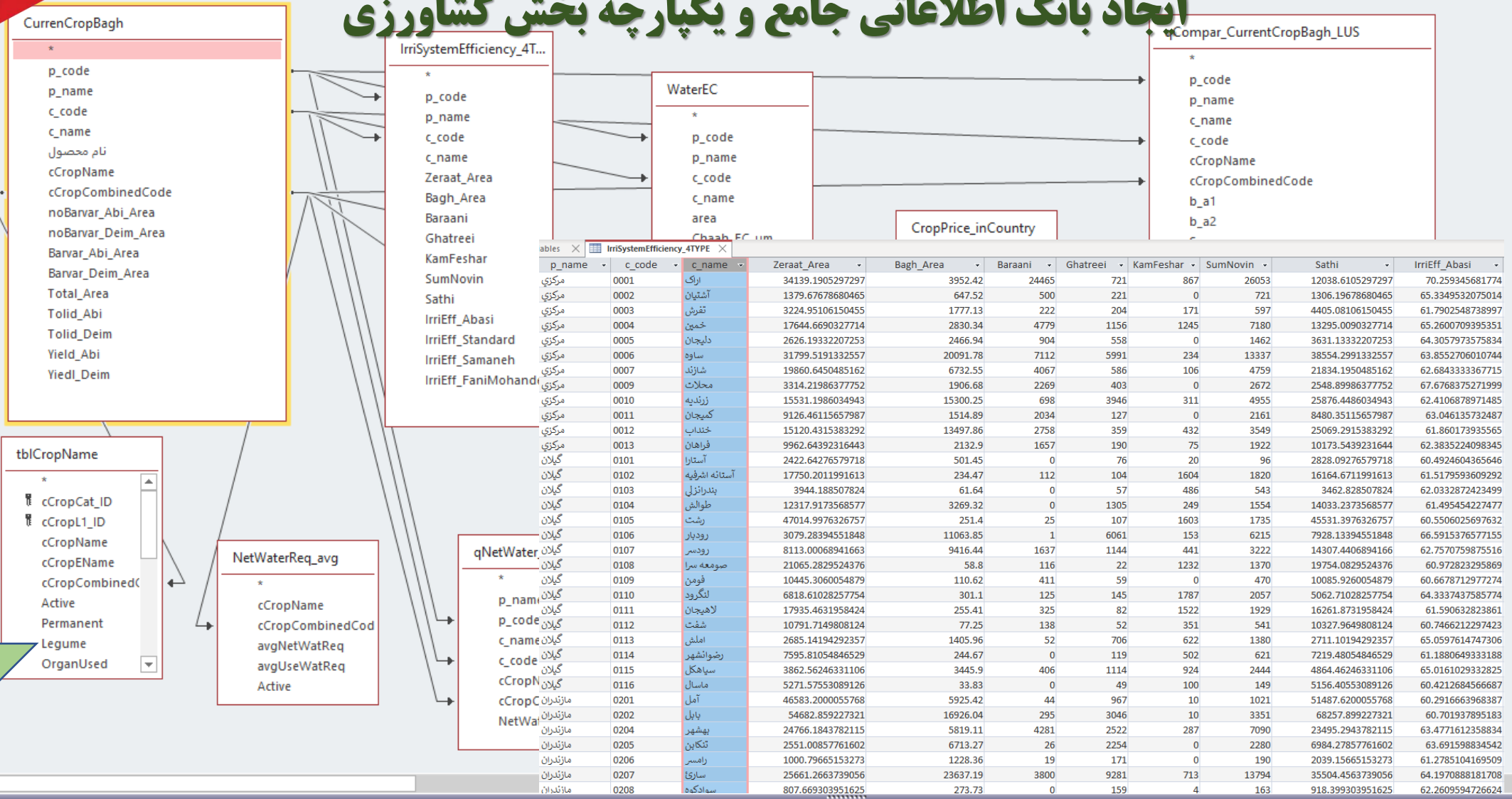
شرح عناوین و محورهای فعالیتها و پروژههای استقرار نظام تدوین الگوی کشت ملی

واحد های پژوهشی	تعداد فعالیت / پروژه
موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی	9
موسسه تحقیقات خاک و آب	3
موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر	5
موسسه تحقیقات باغبانی	8
موسسه تحقیقات جنگل و مراتع	2
موسسه تحقیقات برنج کشور	1
موسسه تحقیقات پنبه کشور	1
موسسه تحقیقات تهیه و اصلاح بذر چغندر قند	1
موسسه تحقیقات کشاورزی دیم	3
موسسه آموزش و ترویج کشاورزی	3
موسسه تحقیقات گیاهپزشکی	3
پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری	1
مرکز تحقیقات شوری	1
موسسه تحقیقات علوم دامی	1
دفتر امور اقتصادی	2
دانشگاه شهید چمران	1
موسسه پژوهش های برنامه ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستائی	2
مجموع	47

۱- آب و خاک و اقلیم	هماهنگ کننده ملی	دکتر جهانگیر
پایش و پیش آگاهی مخاطرات جوی در ارتباط با تغییر اقلیم (خشکسالی، بارش های حدی، سرمازدگی، موج های گرمایی و ...)	پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری	دکتر مهران زند
ظرفیت منابع آب و آب قابل برنامه ریزی	موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی	دکتر بهمن یارقلی
ارائه تناسب اراضی کشاورزی گیاهان زراعی و باغی کشور	موسسه تحقیقات خاک و آب	دکتر ناصر نویدی
نیاز آبی گیاهان زراعی و باغی (خالص)	موسسه تحقیقات خاک و آب	دکتر آرش تافته
آب آبیاری کاربردی گیاهان (ناخالص)	موسسه تحقیقات فنی و مهندسی	دکتر فریبرز عباسی
برآورد آب مصرفی محصولات زراعی و باغی	موسسه تحقیقات خاک و آب	دکتر نیازعلی ابراهیمی پاک
تناسب سامانه های آبیاری با الگوی کشت	موسسه تحقیقات فنی و مهندسی	دکتر مهدی نخجوانی مقدم
پهنه بندی کیفی منابع آب زیرزمینی ایران برای کاربرد کشاورزی	موسسه تحقیقات فنی و مهندسی	دکتر مهدی اکبری
بهره وری آب	موسسه تحقیقات فنی و مهندسی	دکتر علیرضا توکلی
ارزیابی پایداری محیط زیست (آب، خاک و هوا)	موسسه تحقیقات فنی و مهندسی	دکتر سالومه سپهری صادقیان
۲- مدیریت و فناوری تولید محصولات زراعی	هماهنگ کننده ملی	دکتر جهانگیر دانشیان
مدیریت و فناوری تولید غلات آبی	موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر	دکتر سارا سنجابی
مدیریت و فناوری تولید سبزی، صیفی و حبوبات آبی	مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی اصفهان	دکتر امیر هوشنگ جلالی
مدیریت و فناوری تولید دانه های روغنی	موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر	دکتر حمید جباری
مدیریت و فناوری تولید ذرت و گیاهان علوفه ای	موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر	دکتر فرید گل زردی
مدیریت و فناوری تولید برنج	موسسه تحقیقات برنج کشور	خانم دکتر کبری تجدیدی طلب
مدیریت و فناوری تولید پنبه	موسسه تحقیقات پنبه کشور	دکتر حبیب اله کشیری
مدیریت و فناوری تولید چغندر قند	موسسه تحقیقات تهیه و اصلاح بذر چغندر قند	دکتر مصطفی حسین پور
مدیریت و فناوری تولید در شرایط شور	مرکز ملی تحقیقات شوری کشور	دکتر غلامحسین رنجبر
مدیریت و فناوری تولید محصولات زراعی دیم	موسسه تحقیقات کشاورزی دیم	دکتر جعفر جعفرزاده
فناوری های نوین ماشین های کشاورزی در الگوی کشت محصولات کشاورزی	موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی	دکتر محمدرضا مستوفی سرکاری
مدیریت آفات، بیماری ها و علف های هرز محصولات زراعی	موسسه تحقیقات گیاهپزشکی	دکتر حسین نجفی و دکتر فریبا میقانی
مدیریت آفات محصولات زراعی	موسسه تحقیقات گیاهپزشکی	دکتر غلامرضا گل محمدی
مدیریت بیماری ها محصولات زراعی	موسسه تحقیقات گیاهپزشکی	دکتر سمیرا پیغامی آشنایی

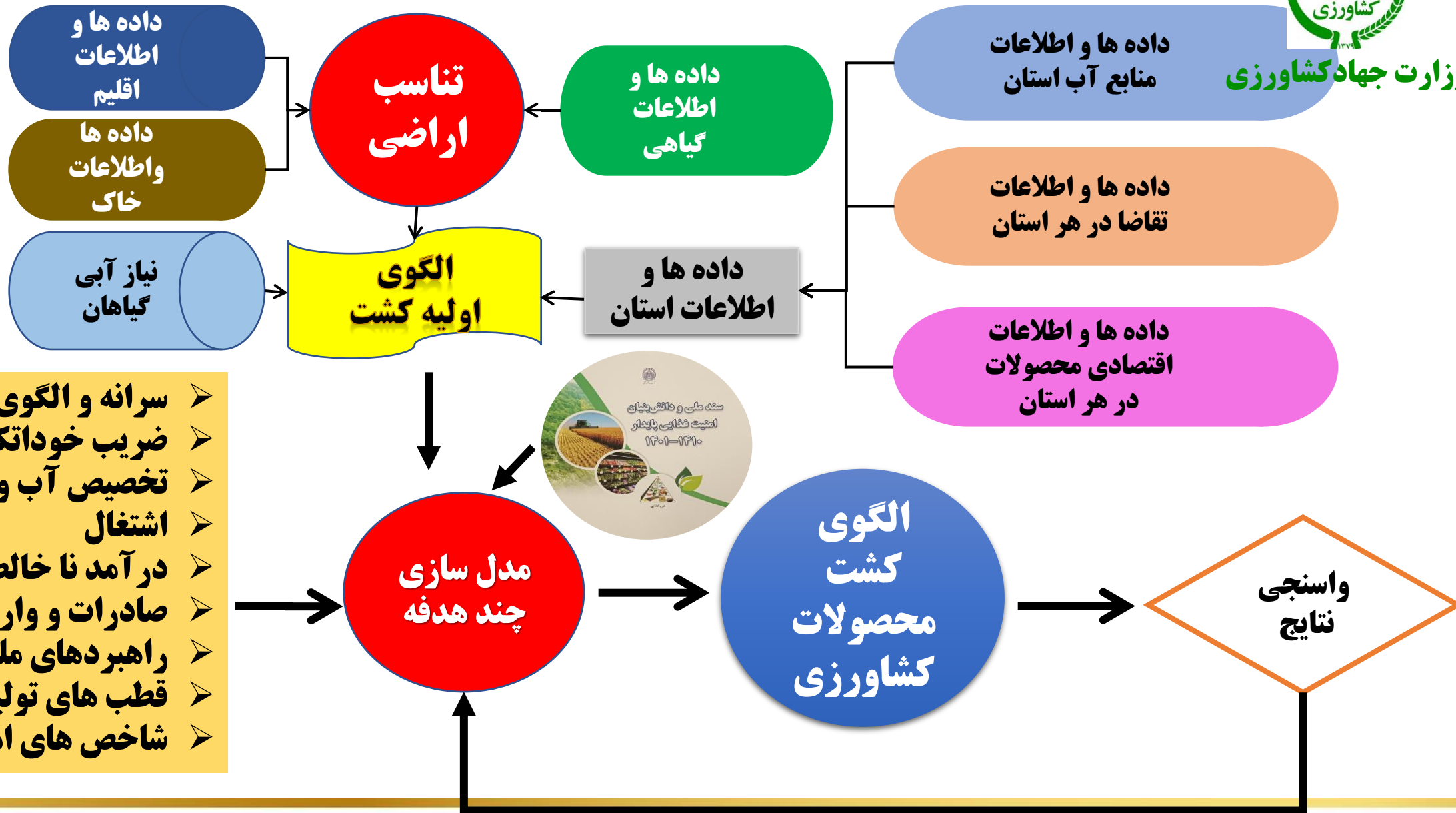
۳- مدیریت و فناوری تولید محصولات باغی و گیاهان داروئی	هماهنگ کننده ملی	خانم دکتر راضیه محمودی
مدیریت و فناوری تولید محصولات باغی	موسسه تحقیقات باغبانی و پژوهشکده های مرتبط	دکتر گل محمدی
مدیریت و فناوری تولید در محیط های کنترل شده	موسسه تحقیقات فنی و مهندسی	دکتر قاسم زارعی
مدیریت و فناوری تولید گیاهان داروئی	موسسه تحقیقات جنگل ها و مراتع کشور	خانم دکتر مریم مکی زاده تفتی
تحلیل اطلاعات واحدهای فراوری و فناوری های پس از برداشت	موسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی	دکتر حامد فاطمیان
۴- مدیریت و فناوری مرتع و تغذیه دام	هماهنگ کننده ملی	دبیرخانه ستادی
تعیین وضعیت مراتع کشور و میزان علوفه قابل دسترس از سطح مراتع	موسسه تحقیقات جنگل ها و مراتع کشور	دکتر علیرضا افتخاری
نیاز و مصرف علوفه (خوراک) دامی	موسسه تحقیقات علوم دامی	دکتر مهدی بهرامی یکدانگی
۵- اقتصاد تولید، مباحث اجتماعی، قوانین، شکل ها و فعالیت های آموزشی ترویجی	هماهنگ کننده ملی	دکتر صفت اله رحمانی
قیمت محصولات و هزینه نهاده ها در سطح مزرعه	موسسه پژوهش های برنامه ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستائ	خانم دکتر کتایون شمشادی
نظام بازار و بازرگانی، زنجیره ارزش و تقاضای محصولات کشاورزی	موسسه تحقیقات گیاهپزشکی	دکتر مجید حسنی مقدم
بهره وری منابع تولید	دفتر امور اقتصادی	خانم دکتر مهرنوش میرزائی
نظام های بهره برداری و تشکلهای مردم نهاد	موسسه آموزش و ترویج کشاورزی	دکتر جواد قاسمی
تطابق فعالیت ها و پروژه ها با اسناد بالادستی	دفتر سیاست ها و مطالعات راهبردی سازمان	خانم دکتر ثریا قاسمی
الگوسازی تحلیل های سیاستی	موسسه پژوهش های برنامه ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستائ	دکتر امید گیلانپور
اثربخشی فعالیت های آموزشی ترویجی	موسسه آموزش و ترویج کشاورزی	دکتر عرفان علی میرزائی
۶- پردازش داده ها و تحلیل سامانه ای آن	هماهنگ کننده ملی	دکتر حسین فرازمند
سامانه تدوین الگوی کشت	دفتر امور اقتصادی	دکتر علیرضا نیکوئی
سامانه مدیریت الگوی کشت	مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع رسانی کشاورزی	دکتر حسین فرازمند
مدل سازی و تحلیل الگوی کشت	دانشگاه شهید چمران اهواز	دکتر مصطفی مردانی
پردازش داده ها، تحلیل فضائی و استخراج نقشه ها در محیط GIS	موسسه آموزش و ترویج کشاورزی	دکتر علی اکبر دماوندی

ایجاد بانک اطلاعاتی جامع و یکپارچه بخش کشاورزی

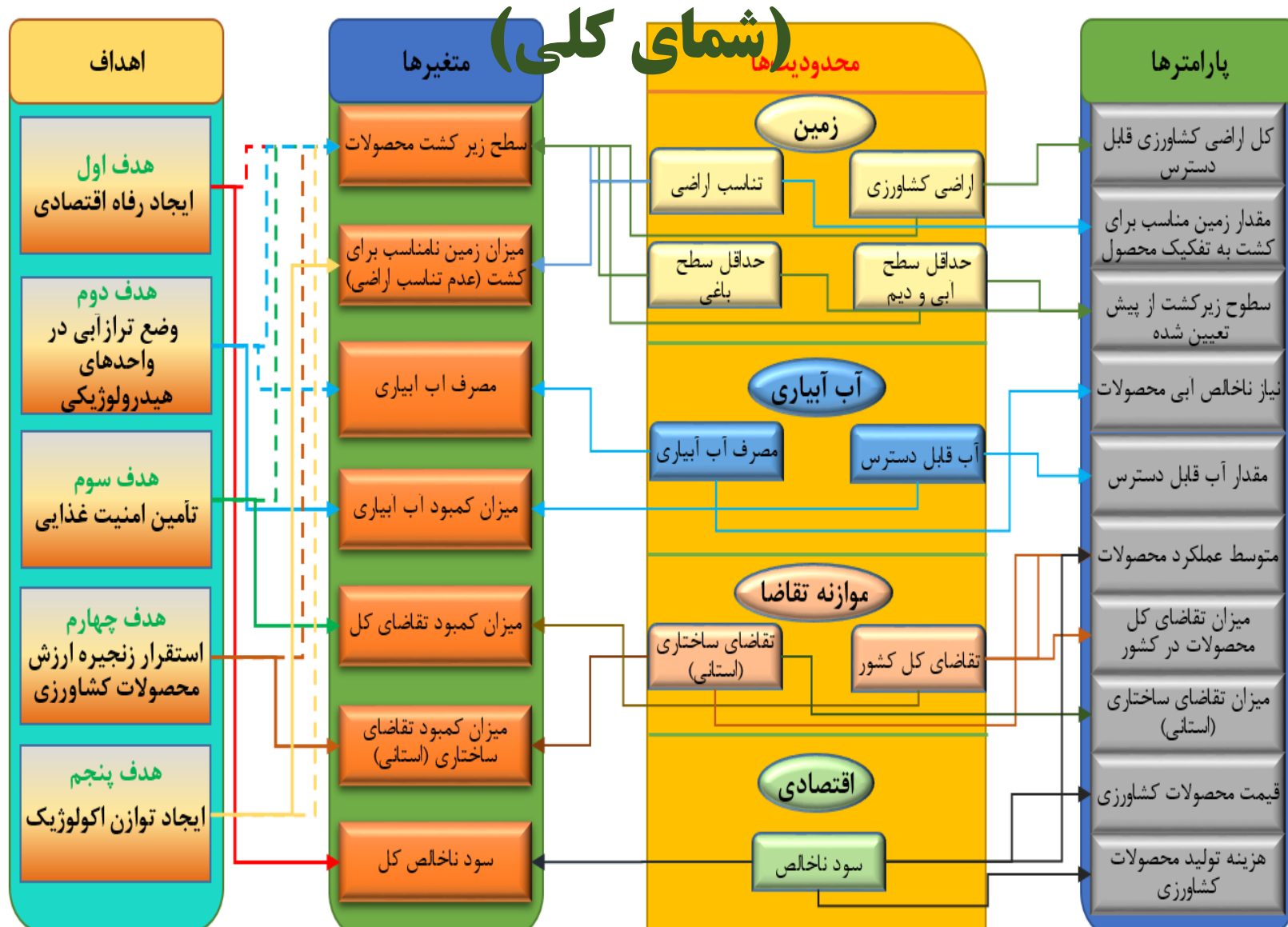
منابع داده‌ای الگوی کشت ملی محصولات کشاورزی

دسترسی به سامانه (پایگاه) تناسب اراضی، سامانه نیازآبی، سامانه ارقام، پهنه‌بندی کیفی منابع آب، فناوری پیش‌بینی فضایی از سطوح زیر کشت، سنجه‌های بهره‌وری، سنجه‌های کیفی تولیدی، تغییرات اقلیم و سنجه‌های حدی، دستاوردها و یافته‌های سازمان تات و

- سرانه و الگوی مصرف
- ضریب خوداتکائی محصولات
- تخصیص آب و زمین
- اشتغال
- درآمد ناخالص
- صادرات و واردات
- راهبردهای ملی و منطقه ای
- قطب های تولید
- شاخص های امنیت غذایی

فرم گسترده مدل بهینه‌سازی الگوی کشت

چارچوب تدوین الگوی تولید محصولات کشاورزی

فرم گسترده مدل بهینه سازی الگوی کشت (توابع هدف)

GAMS

$$\text{Max : TotBen_V} = \sum_{Pu} \sum_{j1}^{J1} \sum_{j2}^{J2} \sum_v^V \text{Ben_V}_{j1j2v}^{Pu}$$

$$\text{Min : TotWatSho_V} = \sum_B^{Ball} \sum_{Sb}^{Sball} \sum_{Hu}^{Huall} \text{WatSho_V}_{BSbHu}$$

$$\text{Min : TotSlaCouDem_V} = \sum_{j1}^{J1} \sum_{j2}^{J2} \sum_v^V \text{SlaCouDem_V}_{j1j2v}$$

$$\text{Min : TotSlaProDem_V} = \sum_{d1}^{D1} \sum_{j1}^{J1} \sum_{j2}^{J2} \sum_v^V \text{SlaProDem_V}_{j1j2v}^{d1}$$

$$\text{Min : TotLanNotSui_V} = \sum_{d1}^{D1} \sum_{d2}^{D2} \sum_{j1=1}^{J1} \sum_{j2=1}^2 \sum_{v=1}^2 \text{LanNotSui_V}_{j1j2v}^{d1d2}$$

هدف اول: ایجاد رفاه اقتصادی

هدف دوم: وضع تراز آبی در واحدهای هیدرولوژیکی

هدف سوم: تامین امنیت غذایی

هدف چهارم: استقرار زنجیره ارزش محصولات

هدف پنجم: ایجاد توازن اکولوژیک

MODEL STATISTICS

BLOCKS OF EQUATIONS	29	SINGLE EQUATIONS	702,849
BLOCKS OF VARIABLES	30	SINGLE VARIABLES	798,264
NON ZERO ELEMENTS	3,038,432	NON LINEAR N-Z	293,318
DERIVATIVE POOL	20	CONSTANT POOL	17
CODE LENGTH	733,301		

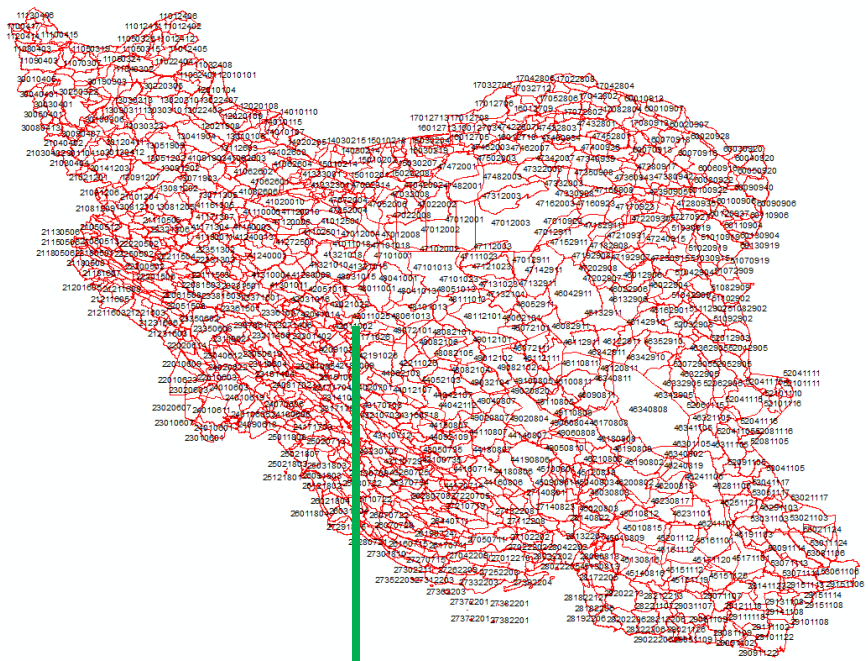
اطلاعات حل
مدل ریاضی

واحدهای برنامه ریزی در الگوی کشت ملی

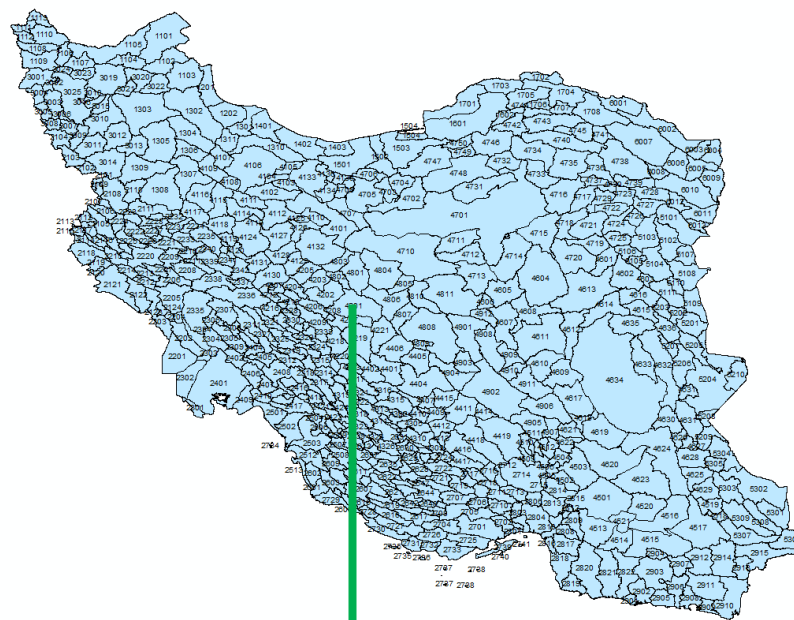
واحد برنامه ریزی:
۱۵۹۹

واحدهای هیدرولوژیک
 تقسیم بندی تماب: **۶۰۹**

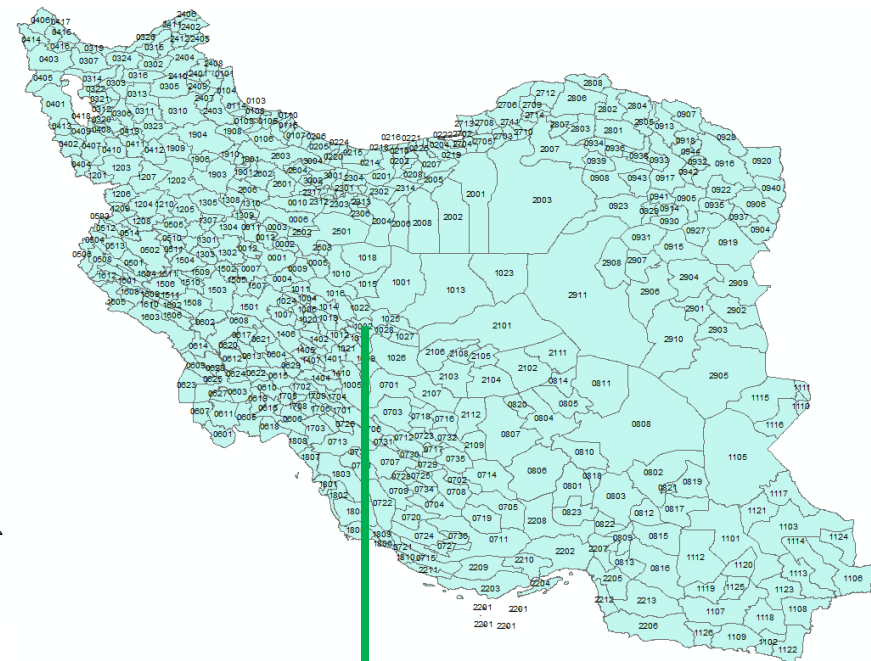
شهرستان ها:
۴۶۹

۴-۲-۰۱-۱۰-۰۲

۴-۲-۰۱

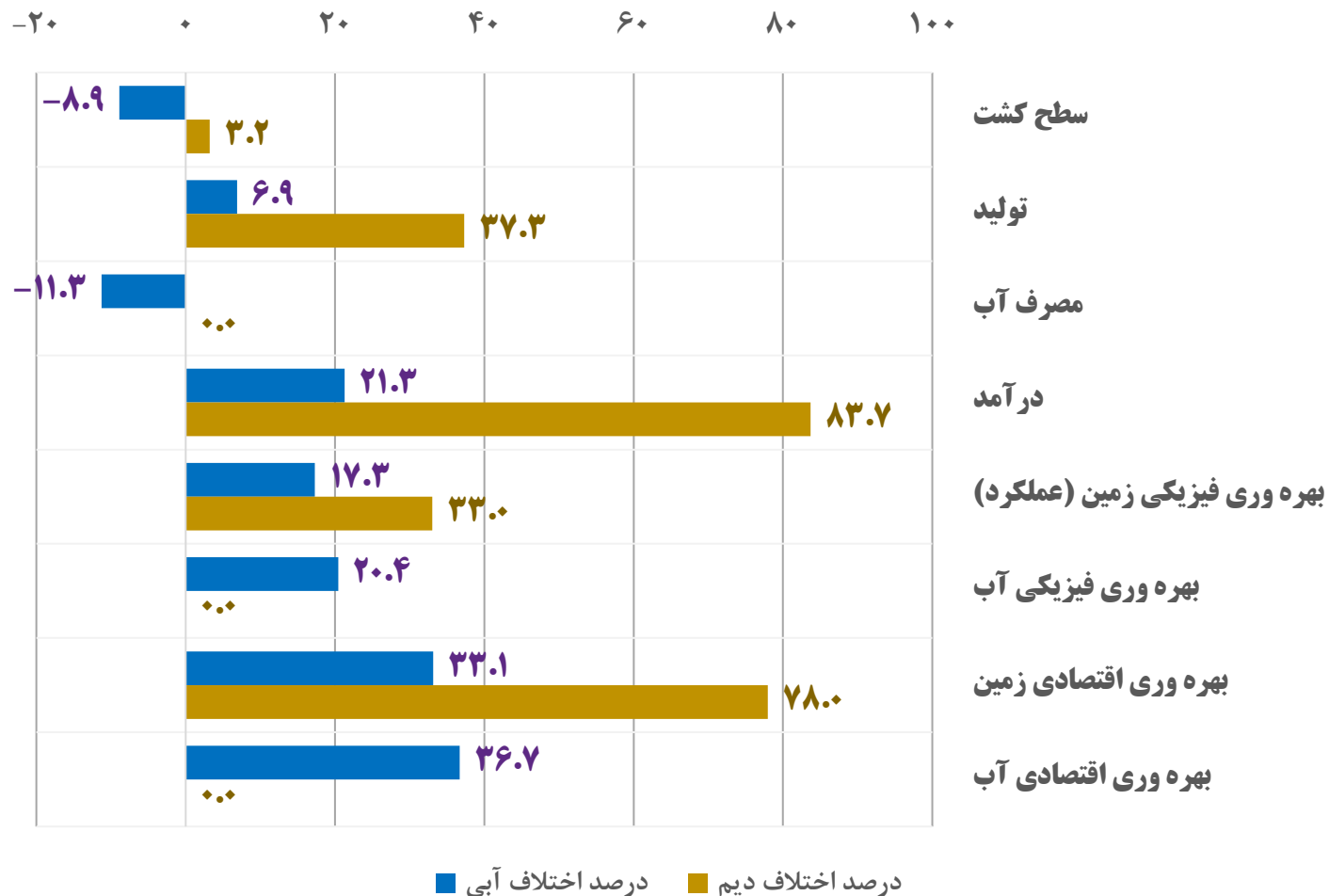
استان اصفهان - شهرستان اصفهان

۱۰-۰۲

حوزه آبریز فلات مرکزی-حوضه گاوخونی-واحد کوهپایه و سگزی

اصلاح الگوی تولید محصولات زراعی (۱۴۰۲-۱۴۰۳)

مطابق با برنامه هفتم پیشرفت + سند ملی دانش بنیان امنیت غذایی + بهبود کمی و کیفی تولید

اصلاح الگوی تولید محصولات زراعی (۱۴۰۳-۱۴۰۴)

مطابق با برنامه هفتم پیشرفت + سند ملی دانش بنیان امنیت غذایی + بهبود کمی و کیفی تولید

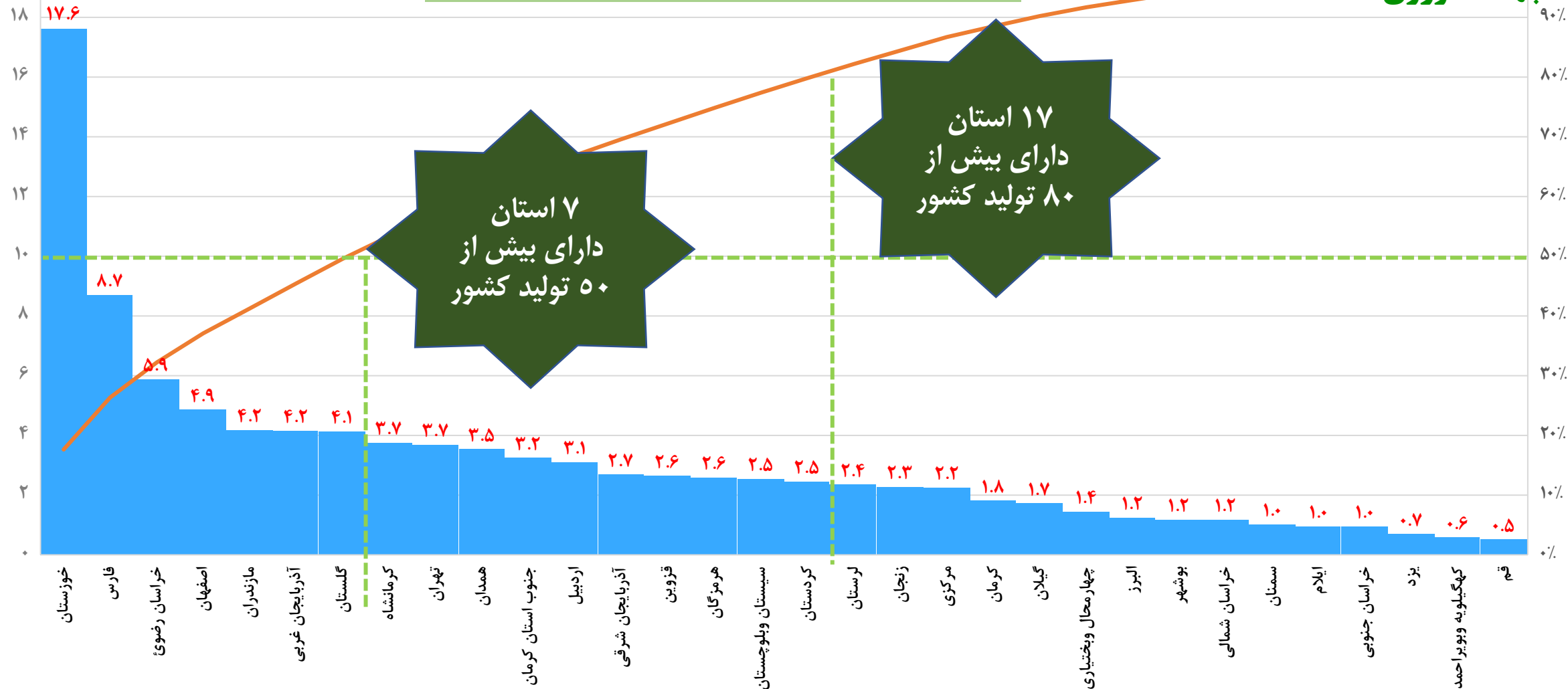
تغییر شاخصها در الگوی ابلاغی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ نسبت به آمار سال زراعی ۱۴۰۰-۱۴۰۱

درصد اختلاف			ابلاغی سال زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۴			سال زراعی ۱۴۰۰-۱۴۰۱			واحد	شاخص ها
کل	درصد اختلاف دیم	درصد اختلاف آبی	کل	دیم	آبی	کل	دیم	آبی		
۱.۳	۸.۴	-۵.۳	۱۲,۷۲۲,۷۸۶	۶,۵۹۵,۴۸۸	۶,۱۲۷,۲۹۷	۱۲,۵۵۹,۴۲۱	۶,۰۸۵,۹۷۷	۶,۴۷۳,۴۴۳	هکتار	سطح کشت
۱۷.۸	۵۳.۱	۱۵.۱	۹۷,۹۰۷	۹,۱۳۰	۸۸,۷۷۷	۸۳,۱۱۸	۵,۹۶۴	۷۷,۱۵۵	هزار تن	تولید
-۹.۷	۰.۰	-۹.۷	۴۷,۰۱۴	۰	۴۷,۰۱۴	۵۲,۰۶۳	۰	۵۲,۰۶۳	میلیون متر مکعب	مصرف آب
۳۷.۷	۱۲۶.۸	۳۰.۱	۷,۲۴۵,۸۱۷	۹۴۲,۵۱۷	۶,۳۰۳,۳۰۰	۵,۲۶۱,۳۸۵	۴۱۵,۵۶۳	۴,۸۴۵,۸۲۳	میلیارد ریال	درآمد
۲۳.۱	۴۱.۳	۲۱.۶	۷,۶۹۵	۱,۳۸۴	۱۴,۴۸۹	۶,۶۱۸	۹۸۰	۱۱,۹۱۹	کیلوگرم در هکتار	بهره وری فیزیکی زمین (عملکرد)
۲۷.۴	۰.۰	۲۷.۴	۱.۹	۰	۱.۹	۱.۵	۰	۱.۵	کیلوگرم بر متر مکعب	بهره وری فیزیکی آب
۴۳.۴	۱۰۹.۳	۳۷.۴	۵۶۹,۵۱۵,۰۰۵	۱۴۲,۹۰۳,۳۱۸	۱,۰۲۸,۷۲۴,۳۹۵	۴۱۸,۹۱۹,۴۲۷	۶۸,۲۸۲,۰۰۵	۷۴۸,۵۶۹,۵۴۹	ریال در هکتار	بهره وری اقتصادی زمین
۴۴.۰	۰.۰	۴۴.۰	۱۳۴,۰۷۳	۰	۱۳۴,۰۷۳	۹۳,۰۷۷	۰	۹۳,۰۷۷	ریال بر متر مکعب	بهره وری اقتصادی آب

سهم تولیدات زراعی استانها از کل تولیدات زراعی کشور در الگوی کشت ابلای ۱۴۰۲-۱۴۰۳

ضرورت تغییر رویکرد مدیریتی در قطب های تولید

وزارت جهاد کشاورزی

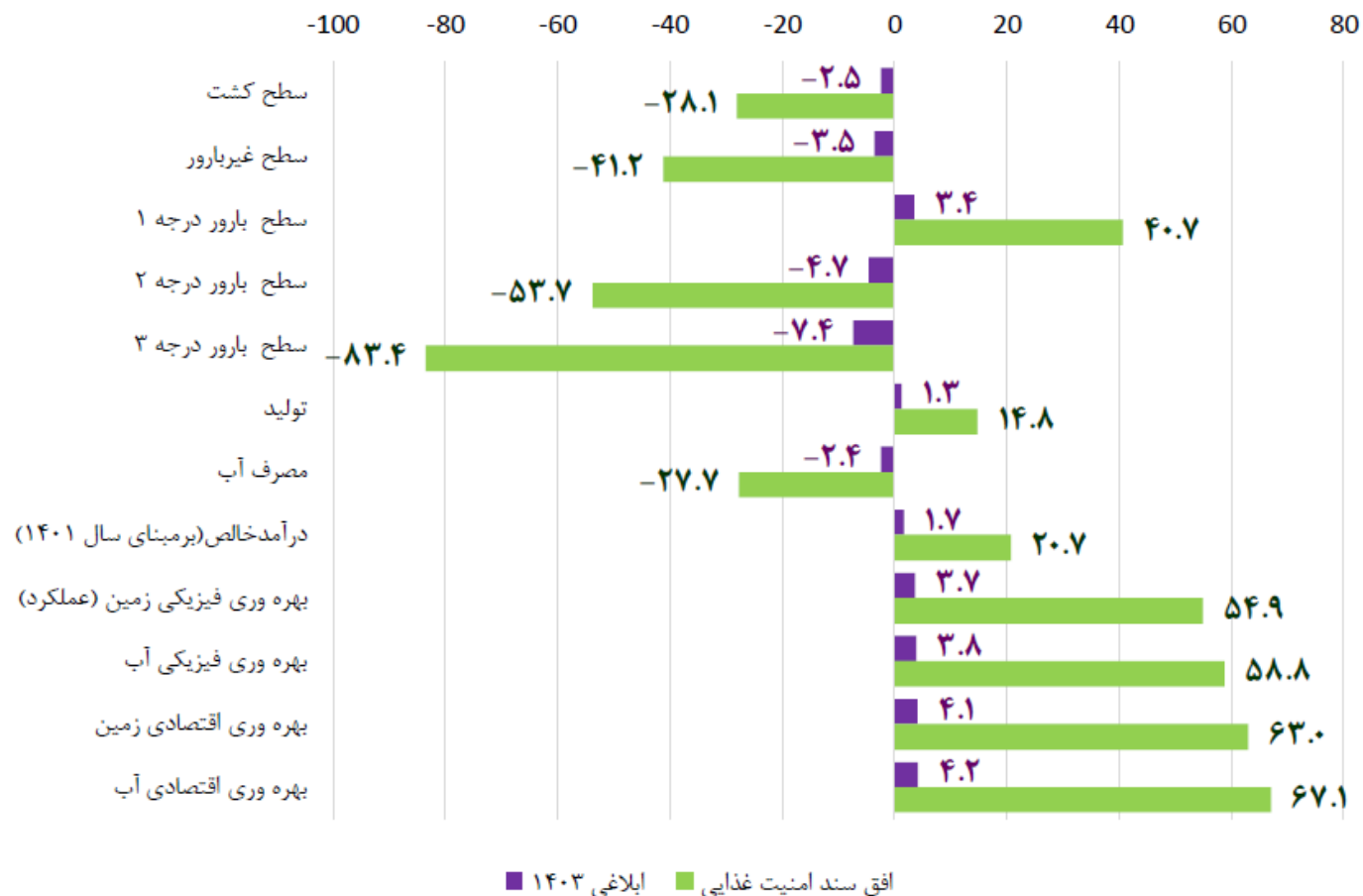

اصلاح الگوی تولید محصولات باغبانی (۱۴۰۳ و سند)

مطابق با برنامه هفتم پیشرفت + سند ملی دانش بنیان امنیت غذایی + بهبود کمی و کیفی تولید

تغییر شاخصها در افق سند امنیت غذایی و الگوی سال ۱۴۰۳ محصولات باغبانی

آبی نسبت به الگوی پایه

اصلاح الگوی تولید محصولات باغبانی (۱۴۰۳ و سند)

مطابق با برنامه هفتم پیشرفت + سند ملی دانش بنیان امنیت غذایی + بهبود کمی و کیفی تولید

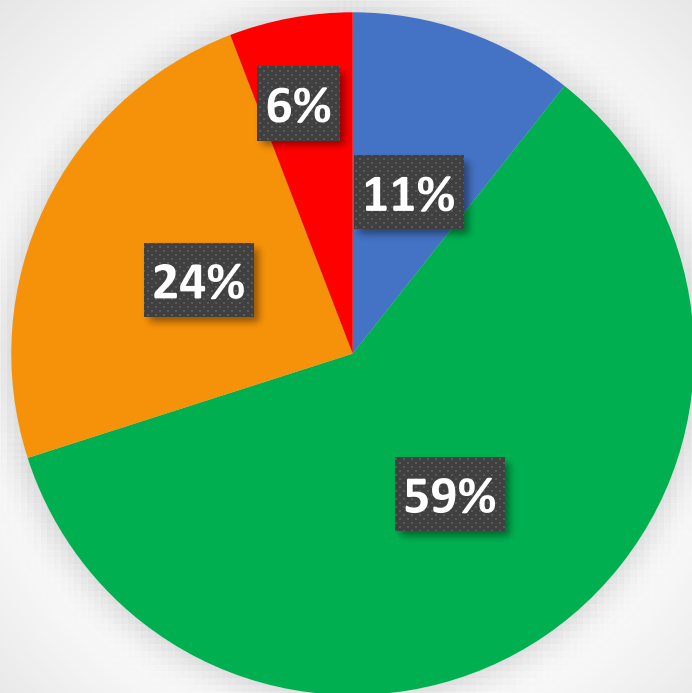
مقایسه شاخص های برنامه کشت محصولات باغبانی در سال های پایه، ابلاغی ۱۴۰۳ و افق سند امنیت غذایی

افق سند امنیت غذایی			ابلاغی ۱۴۰۳			پایه			واحد	شاخص ها
کل	دیم	آبی	کل	دیم	آبی	کل	دیم	آبی		
۲,۰۷۳,۱۷۳	۲۶۵,۲۰۲	۱,۸۰۶,۶۵۴	۲,۶۷۲,۵۵۵	۲۶۶,۵۱۹	۲,۴۰۷,۳۵۴	۲,۷۳۳,۳۰۳	۲۶۶,۶۳۴	۲,۴۶۶,۶۷۰	هکتار	سطح کشت
۲۲,۷۳۵,۱۷۵	۱,۶۴۷,۵۸۱	۲۱,۳۸۸,۰۵۹	۲۲,۰۲۴,۹۸۱	۱,۳۴۷,۱۱۶	۲۰,۳۷۷,۴۰۰	۲۱,۶۱۵,۱۴۱	۱,۳۲۰,۹۸۸	۲۰,۲۹۴,۱۵۳	تن	تولید
		۱۴,۹۸۱			۱۹,۷۰۴			۲۰,۱۸۵	میلیون متر مکعب	مصرف آب
۳,۶۹۸,۳۷۲	۱۱۳,۲۶۳	۳,۶۰۳,۷۲۹	۳,۱۶۴,۹۹۱	۹۴,۶۴۲	۳,۰۵۱,۷۲۸	۳,۱۰۶,۱۸۲	۹۳,۰۲۳	۳,۰۱۳,۱۵۹	میلیارد ریال	درآمدخالص (برمبنای سال ۱۴۰۲)
	۷,۴۱۷	۱۲,۷۱۴		۵,۴۸۳	۹,۲۶۷		۵,۳۳۲	۹,۰۱۹	کیلوگرم در هکتار	بهره وری فیزیکی زمین (عملکرد)
	۲,۴۷	۱,۴۳		۱,۸۳	۱,۰۳		۱,۷۸	۱,۰۱	کیلوگرم بر متر مکعب	بهره وری فیزیکی آب
	۵۱۰	۲,۱۴۲		۳۸۵	۱,۳۸۸		۳۷۵	۱,۳۳۹	میلیون ریال در هکتار	بهره وری اقتصادی زمین
	۱۶۹,۹۶۴	۲۴۰,۵۵۶		۱۲۸,۳۹۷	۱۵۴,۸۷۸		۱۲۵,۱۵۰	۱۴۹,۲۷۹	ریال بر متر مکعب	بهره وری اقتصادی آب

اصلاح الگوی تولید محصولات باغبانی

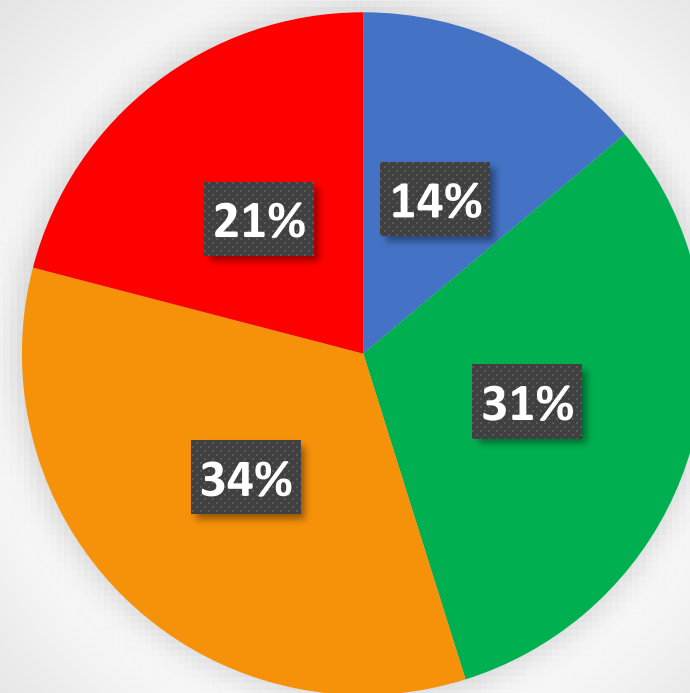
مطابق با برنامه هفتم پیشرفت + سند ملی دانش بنیان امنیت غذایی + بهبود کمی و کیفی تولید

الگوی پیشنهادی محصولات باغبانی - کل

سطح بارور درجه ۱
سطح بارور درجه ۲
سطح غیربارور
سطح بارور درجه ۳

الگوی پایه محصولات باغبانی - کل

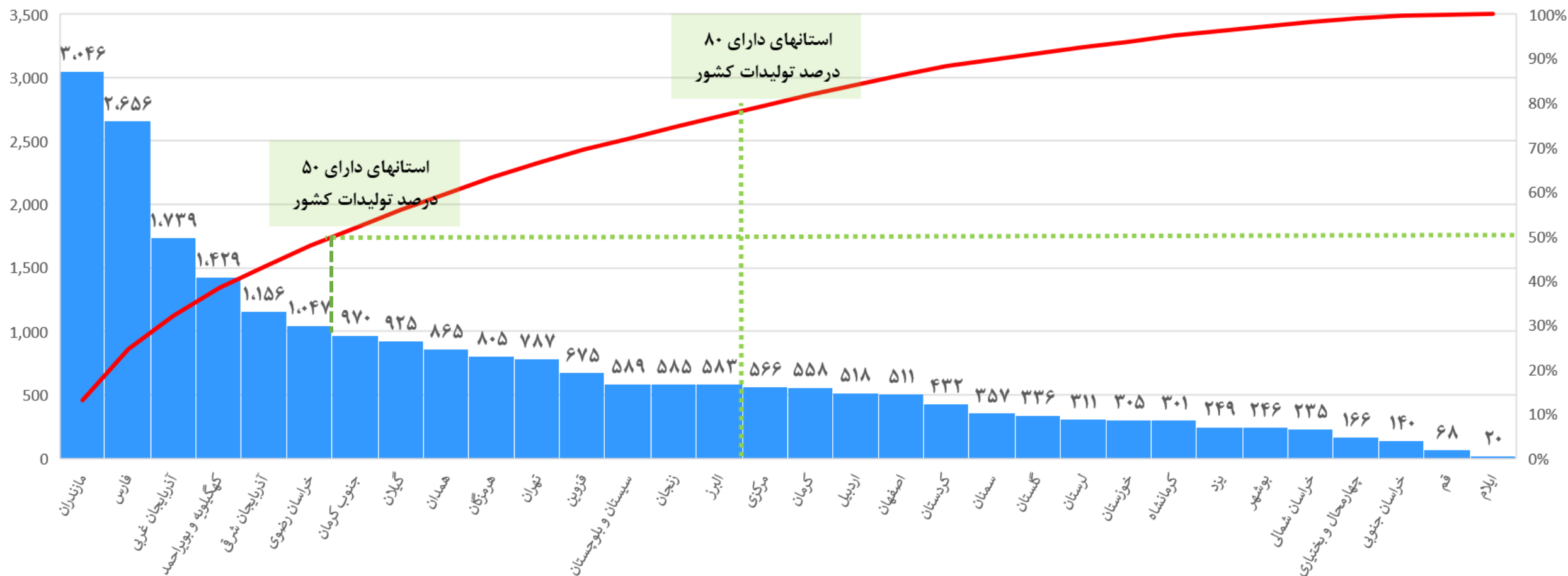

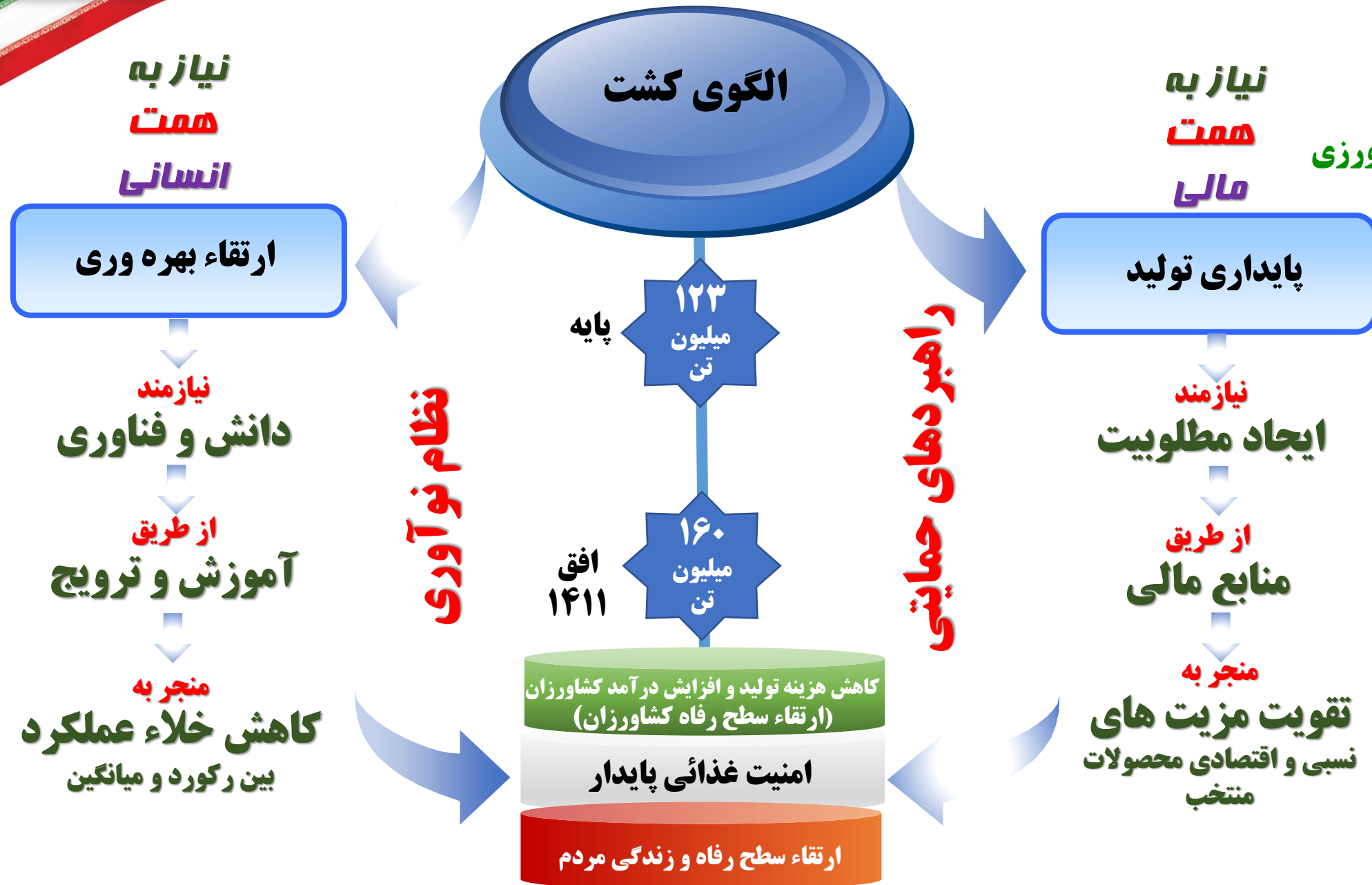
سطح بارور درجه ۱
سطح بارور درجه ۲
سطح غیربارور
سطح بارور درجه ۳

اصلاح الگوی تولید محصولات باغبانی

ضرورت تغییر رویکرد مدیریتی در قطب های تولید

سهم استانها از مجموع تولیدات باغی در الگوی ابلاغی ۱۴۰۳

تقسیم کار فرآیندی الگوی کشت محصولات کشاورزی (فرادستگاهی)

استانداران (هماهنگ کننده استانی)

وزارت نیرو (تامین و تخصیص آب پایدار)

وزارت صمت

وزارت نفت

صدا و سیما

سازمان برنامه و بودجه

مجلس شورای اسلامی

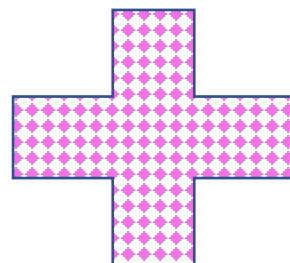
دستگاه‌های نظارتی و بازرسی

تشکل‌ها، اتحادیه‌ها و صنوف

دانشگاه‌ها

بانک کشاورزی و بیمه

.....

پایش و ارزیابی

(تات)

تدوین

(تات)

اجرا

معاونت تخصصی (زراعت، باغبانی،
شیلات،) و سازمان جهاد
کشاورزی استان‌ها

نظارت و پشتیبانی فنی، آموزشی و
ترویجی

(تات)

پشتیبانی سیاستی و مالی

(معاونت برنامه ریزی و
اقتصادی وزارت)

تفکیک وظایف استانی در اجرای الگوی کشت استانی

۱. استانداری

وزارت جهاد کشاورزی

- تشکیل دبیرخانه استانی
- راهبری و پشتیبانی سیاستی
- حمایت مالی از پشتیبانی‌های فنی و فعالیت‌های آموزشی ترویجی
- ایجاد سازوکار هماهنگ برای مسئولیت‌پذیری دستگاه‌های مؤثر در الگوی کشت مانند شرکت آب منطقه‌ای، دانشگاه‌ها، صمت، صدا و سیما، استانی، دستگاه‌های نظارتی، شکل‌ها و صنوف مربوطه.

۲. فرمانداری

- تشکیل کارگروه شهرستانی اجرای الگوی کشت
- هماهنگی درون شهرستان
- تدقیق و به روزرسانی آمار و اطلاعات بخش کشاورزی
- بررسی موانع و مشکلات موجود
- ارسال گزارش پیشرفت به کارگروه استانی

۳. شرکت آب منطقه ای

- تشکیل کارگروه شهرستانی اجرای الگوی کشت
- هماهنگی درون شهرستان
- تدقیق و به روزرسانی آمار و اطلاعات بخش کشاورزی
- بررسی موانع و مشکلات موجود
- ارسال گزارش پیشرفت به کارگروه استانی

۴. دانشگاه ها و مراکز علمی

- پشتیبانی علمی و مشارکت در اجرای الگوی کشت (فرصت مطالعاتی، پسا دکتري، مزارع نوآوری، رساله و پایان نامه دانشجویی)

۵. سازمان مدیریت و برنامه ریزی

- تامین منابع مالی مورد نیاز برای پشتیبانی فنی، آموزشی-ترویجی و اجرایی
- مشارکت در اجرای الگوی کشت

۶. بانک کشاورزی و صندوق بیمه

- تمرکز بر اعطای تسهیلات و بیمه منطبق با الگو و مشارکت در اجرا

۷. سازمان جهاد کشاورزی

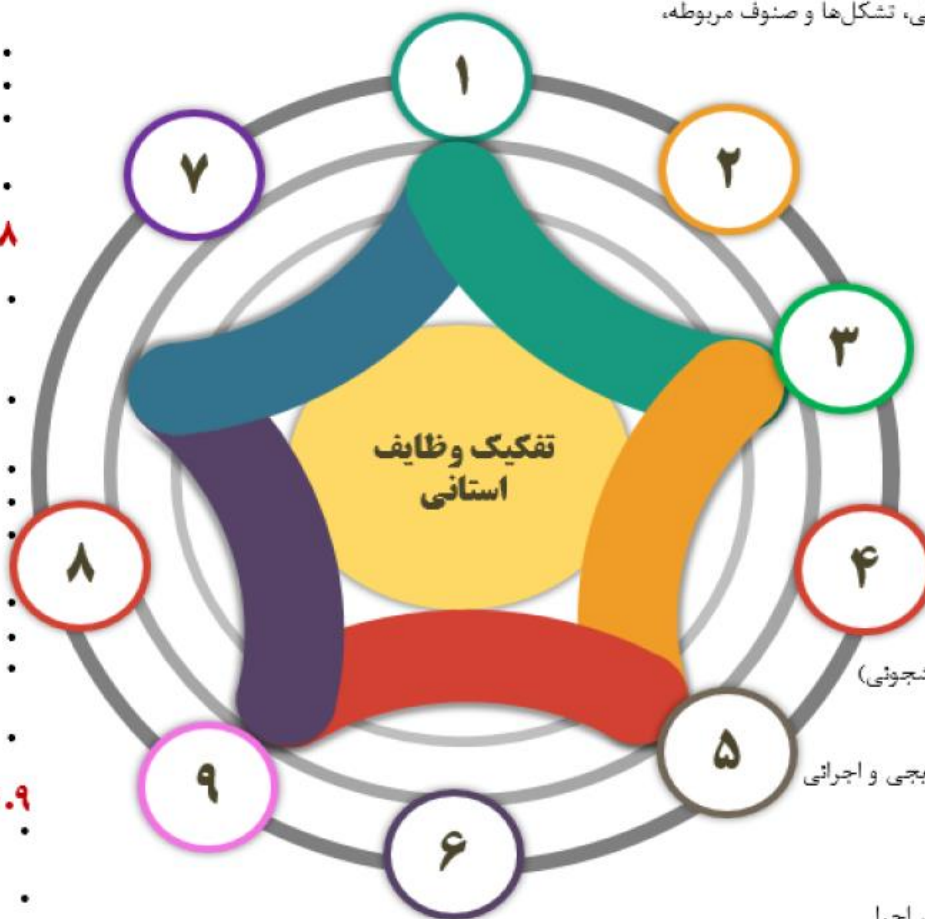
- تشکیل دبیرخانه استانی
- تدوین برنامه اصلاح الگوی کشت درون استانی
- پیگیری اجرای الگوی کشت مطابق با سند
- پیگیری برگزاری جلسات کارگروه استانی به ریاست استاندار محترم
- حداقل دو هفته یکبار
- ارائه گزارش از پیشرفت و چالش ها و موانع پیش رو
- دریافت نقطه نظرات شکل‌های بخش خصوصی
- دریافت پیشنهادات نخبگان و دانشگاهیان استان در راستای اجرای سند
- ارتباط با دبیرخانه ملی الگوی کشت

۸. مراکز تحقیقات و واحدهای پژوهشی استان‌ها

- تشکیل کارگروه نظارت استانی مبتنی بر دستورالعمل مربوطه و با مسئولیت رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان
- ارائه گزارش نظارت میدانی به دبیرخانه ستادی (تات) منطبق بر دستورالعمل ابلاغی
- اجرای پژوهش‌های کاربردی مورد نیاز
- تهیه برنامه اقدام - زمان به تفکیک محصولات در سطح استان
- مشارکت در تهیه برش شهرستانی (و سطوح پایین‌تر آن) توسط سازمان جهاد کشاورزی استان
- پشتیبانی فنی و تامین نیازهای دانشی کارشناسان و بهره‌برداران
- بازدیدهای عرصه‌ای و مشارکت در تحلیل فنی و ارائه راهکارها
- هماهنگی برای بهره‌گیری از ظرفیت شبکه دانش کشاورزی در سطح ملی (پژوهشگر مروجان ارشد و راهبران ملی)
- مشارکت در فعالیت‌های آموزشی ترویجی و تهیه انواع رسانه‌ها

۹. تشکل‌ها، اتحادیه‌ها و انجمن‌های بخش خصوصی

- جلب مشارکت بهره‌برداران و توسعه گفت‌وگو الگوی کشت و ضرورت‌های آن
- مشارکت در رفع موانع و انعکاس مشکلات فنی / اجرایی / مالی / سیاستی به سازمان جهاد کشاورزی استان

مزیت های کاربردی سامانه مزرعه من (مدیریت الگوی کشت)

اجرای ماده ۳۳ قانون برنامه هفتم پیشرفت (تطبیق سیاستهای حمایتی با الگوی کشت اجرائی)

گزارش برخط و قابل اعتماد وضعیت سطح زیر کشت و پیش بینی تولید در کشور در قالب داشبورد مدیریت

امکان پذیری واگذاری وظایف تصدی گری وزارت در اجرای الگوی کشت به شکل های بخش خصوصی در قالب کارگزاری

احصاء مسائل و مشکلات از سطح مزرعه براساس ابزار تیکتینگ سامانه مزرعه من و بازخورد راهکارها

پیش آگاهی اقلیمی و مخاطرات به بهره برداران

حذف فرآیندهای موازی درون و بیرون از وزارت (سامانه های متعدد مساحی و رصد و پایش)

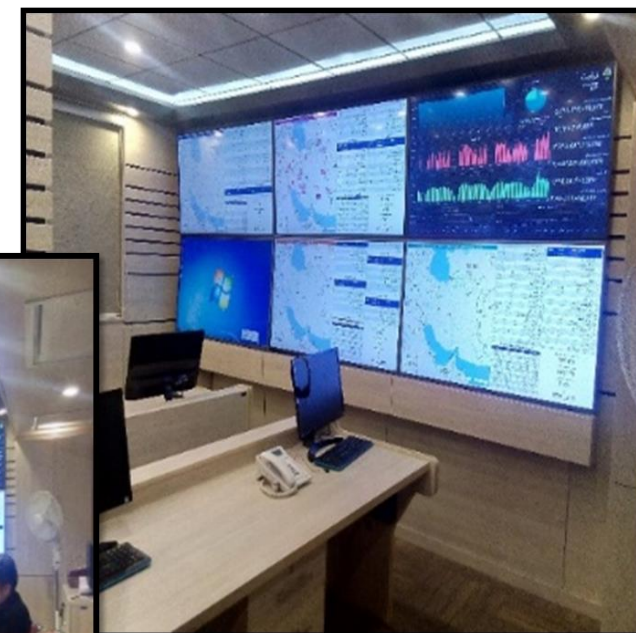
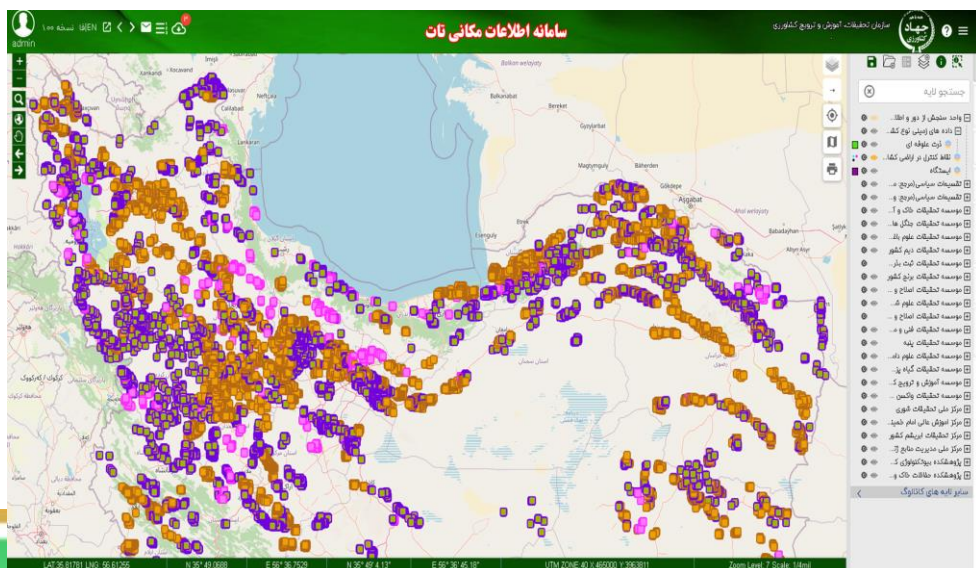
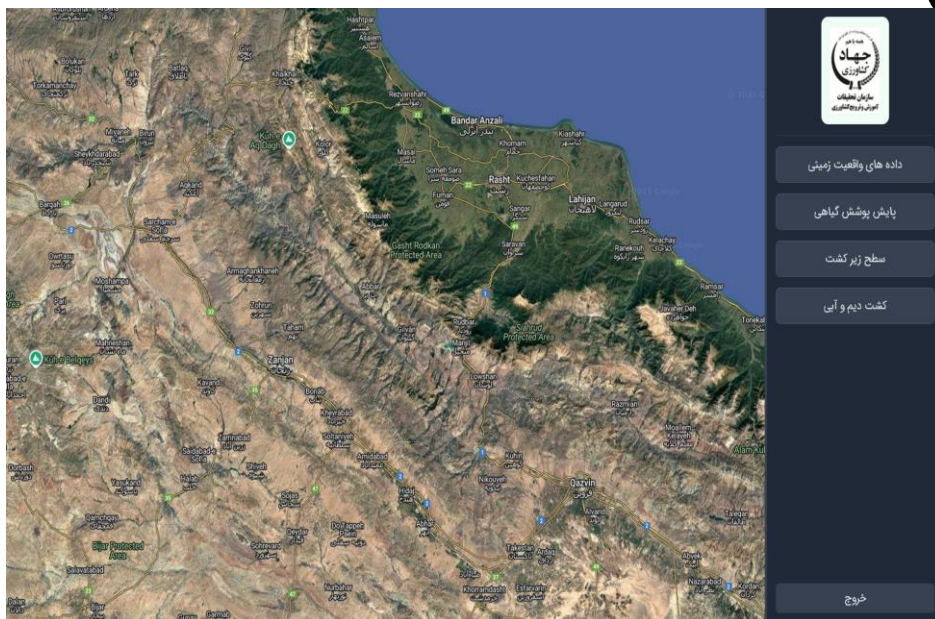
امکان حمایت از بهره برداران بهره ور در قالب پاداش بهره وری براساس بند الف ماده ۳۲ قانون افزایش بهره وری کشاورزی و منابع طبیعی

تکمیل کلان داده بخش کشاورزی براساس داده های احصاء شده از سطح مزرعه برای بهنگام سازی الگوی کشت

استفاده از هوش مصنوعی در هوشمند سازی توصیه های ترویجی منطبق با موقعیت جغرافیائی مزرعه، محصول و ویژگی های فردی بهره بردار

ایجاد مرکز پایش و پشتیبانی تصمیم برنامه الگوی کشت (در دست اقدام)

ایجاد سامانه تعیین سطح زیر کشت و تفکیک محصولات زراعی و باغی
راه اندازی پایگاه داده اطلاعات مکانی تات، موسسات و مراکز تابعه

اقدامات صورت گرفته

۸۲ درصد

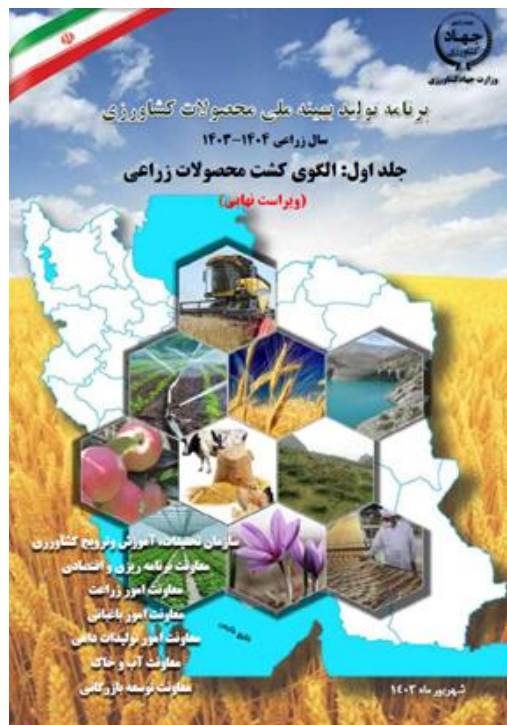
۸۵ درصد

۱۴۰۱-۱۴۰۲

۱۴۰۲-۱۴۰۳

۱۴۰۳-۱۴۰۴

الگوی کشت زراعت
(ابلاغ ۱۴۰۱)

برنامه تدوین و نظارت الگوی تولید محصولات کشاورزی در سال ۱۴۰۴

بخشی از برنامه سال ۱۴۰۴ تدوین و نظارت الگوی تولید محصولات کشاورزی

۱- به‌هنگام‌سازی چهارمین سال برنامه الگوی کشت محصولات زراعی (۱۴۰۴-۱۴۰۵)

۲- نهایی شدن الگوی کشت محصولات باغبانی، گیاهان دارویی و گلخانه‌ها

۳- نهایی شدن الگوی تولیدات شیلاتی

۴- نهایی شدن برنامه الگوی زراعت چوب

۵- نهایی شدن برنامه الگوی تولیدات دام و طیور

۶- انتشار گزارشات نظارتی الگوی کشت محصولات زراعی سال ۱۴۰۳-۱۴۰۲

۷- عملیاتی شدن سامانه مدیریت الگوی کشت و سامانه تدوین الگوی کشت برای کل کشور

۱۴۰۴

الگوی کشت باغبانی
(ابلاغ ۱۴۰۴)

الگوی کشت گیاهان دارویی
(ابلاغ ۱۴۰۴)

الگوی کشت گلخانه
(ابلاغ ۱۴۰۴)

الگوی تولید شیلات
(ابلاغ ۱۴۰۴)

الگوی کشت زراعت چوب
(ابلاغ ۱۴۰۴)

الگوی تولید دام و طیور
(۱۴۰۵)

اهم چالش های فرا دستگاهی

(۱) وزارت نیرو

- هیچ سازوکار و برنامه مشخصی از سوی وزارت نیرو در اجرای تکالیف قانونی حوزه آب (تحویل حجمی آب، مسلوب‌المنفعه نمودن چاه‌های غیرمجاز و) وجود ندارد. در این شرایط، حتی اگر آبی صرفه‌جوئی شود، بدلیل فقدان سازوکار مشخص، ممکن است صرف توسعه سطح زیرکشت / فرصت کشت دوم و یا ایجاد منابع مصرفی جدیدی خارج از حوزه بخش کشاورزی گردد که در هر دو حال، فشار بر منابع شکننده آبی کشور را بیشتر خواهد کرد.

(۲) سازمان برنامه و بودجه

- ضرورت تخصیص اعتبارات لازم به فرآیندهای مختلف الگوی کشت مشتمل بر تکالیف هر یک از واحدها به منظور فراهم آوردن الزامات اجرایی و پشتیبانی‌های سیاستی و حمایتی

(۳) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

- تکالیف حاکمیتی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در تعامل با سایر واحدهای ذی‌ربط درون وزارت جهادکشاورزی و برون‌سازمانی، برای اصلاح الگوی مصرف و سبد غذایی، سلامت محصول و غذا، تنوع رژیم غذایی، سواد تغذیه‌ای، مباحث سوء تغذیه و مکمل‌یاری است که ایجاب می‌کند وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به وزارت جهادکشاورزی یاری رساند.

(۴) وزارت صمت

- استفاده از روش‌های تعرفه‌ای و گمرکی برای تنظیم و تراز واردات و صادرات محصولات منطبق با برنامه الگوی کشت ابلاغی.

(۵) وزارت نیرو و وزارت نفت

- استفاده از ظرفیت و ابزار قیمت نهاده‌های انرژی نظیر برق و سوخت و نیز قیمت آب کشاورزی برای حمایت، تشویق و ترغیب کشاورزان به اجرای برنامه ملی الگوی کشت

